

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

05

EYLÜL - EKİM 2022

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

AHMET YETİK

ALİ RIZA DELEN

ANDREY PLATONOV

AYŞEGÜL GÜL

EZGİ DALAN

GONCA ROYEM GÜNDOĞAN

HÜSEYİN KILIÇ

KEVSER ÖZDAMAR

MEHMET EMİN ÜNAL

SILA ERSOY

SÜLEYMAN ÇINAR

YAKUPHAN GÜLEÇ

0 5

EYLÜL - EKİM 2022

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

SAYI 05
EYLÜL - EKİM 2022

İmtiyaz Sahibi

Okur

Genel Yayın Yönetmeni
Yakuphan Güleç

Yayın Kurulu
Süleyman Çınar
Ahmet Yetik

Mizanpaj ve Tasarım
Ahmet Yetik

Kapak Görseli

Vincent van Gogh,
Autumn Landscape with
Four Trees, 1885

İletişim

oykumenedebiyat@gmail.com

Sosyal Medya

[@oykumenedebiyat](https://twitter.com/oykumenedebiyat)

[@oykumenedebiyat](https://www.instagram.com/oykumenedebiyat)

[@oykumenedebiyat](https://www.facebook.com/oykumenedebiyat)

oykumenedebiyat.com

İnternet Tabanlı Edebiyatın Neliği

İki ayın sonunda yeniden birlikteyiz dostlar. Yaz ayının sıcaklığı geride kalırken yeniden kış ayına, beyaz günlere doğru ilerliyoruz. Öykümen'imizin de dört mevsimi görmüş olması da bizi ziyadesiyle sevindiriyor. Üç kafadarın, diğer bir deyişle üç öykümenin açtığı bu yolda nice sese soluk olmak bizim çok mutlu ediyor. Daha nice sayılarımıza olsun inşallah.

Dergicilik her şeyin başında süreklilik isteyen bir iş. İlk sayının ardından iki ve üç derken bir yılımızı doldurmak üzereyiz. Sürekliliğin yanında sabır ve kararlılığının da büyük bir önemi var. Eğer bir gün sizde dergi çıkarma hevesiyle bir yola koyulursanız aklınıza bu satırlar gelsin.

Öykümen Edebiyatın iki ayda bir yeni sayıları çıkmaya devam ederken genel bir değerlendirme yapıyoruz. Bu değerlendirmeler sonucunda dergimizin artı ve eksi yanlarını muhakeme ediyoruz. Böylece ortaya daha iyi bir dergi çıkması için gayret ediyoruz. Bu gayretlerin meyvesini yakında göreceğinizi umuyoruz.

Önceki sayılarımızda Öykümen'i ve derdimizi yine bu satırlarda yazmıştık. Öykümen'in ilk amacı sizlere nitelikli öykü ve kurmaca eserler yayınlarken literatüre katkı sunmaktır. Bunu yaparken de çağımızın her yere erişen aygıtı interneti kullanıyoruz.

İnternetin sunduğu imkânlar Öykümen Edebiyat için elzem. Zira bu imkânlar sayesinde üç farklı şehirde olmamıza rağmen aynı amaç etrafında buluşabiliyoruz. Bu noktada internetin sanata, bir kimlik ve kültür inşasına ne derece büyük katkısı olduğunu ifade etmeliyiz. Ancak, aynı aygıtın tüm bu saydıklarımızı yıkan bir etkisi olduğunu toplumumuza bakarak görebiliriz. Biz burada edebiyatın birleştirici gücüyle nitelikli ürünler sunmaya çalışıyoruz.

Öykümen Edebiyatın bu sayısında sizlerle biri çeviri olmak üzere altı öykü, Öykümen Sözlük, Öykü Dünyasındaki Yarışma ve Ödüller, Öykümen Kütüphane ve üç öykümenin hazırladığı Üç Bakışta Bir Kitap yer alıyor.

İyi okumalar dileriz...

© Her hakkı saklıdır.
İki ayda bir yayımlanır.

İÇİNDEKİLER

4

EZGİ DALAN
ÇİÇEK
YAGMURU

7

ALİ RIZA
DELEN
DEVİRAN

12

ANDREY PLATONOV
ÇEV.: SİLA ERSOY
YERDEKİ
ÇİÇEK

17

GONCA ROYEM
GÜNDOĞAN
NOKIA
TELEFON

22

MEHMET EMİN ÜNAL
KÖR PENCERELERDE
ANLAM ARAYIŞI

25

KEVSER ÖZDAMAR
SARAY
MUTFAĞINDA
BİR GARİP
HALLER

31

HÜSEYİN KILIÇ
ZZZ MEHMET
GÜNGÖR

34

ÜÇ BAKIŞTA BİR
KİTAP

39

ÖYKÜMEN
KÜTÜPHANE

42

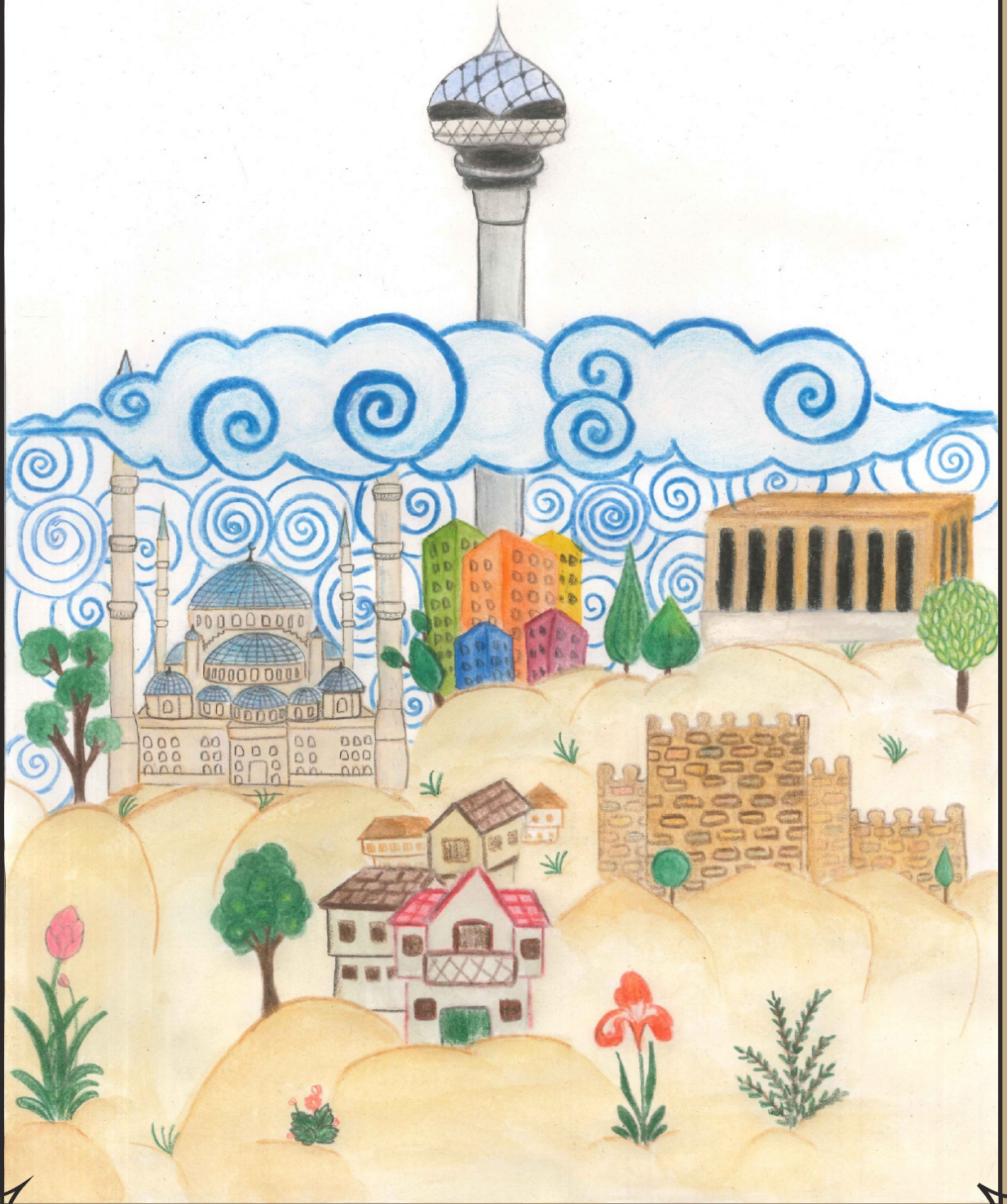
ÖYKÜ DÜNYASINDAKİ
YARIŞMALAR VE
ÖDÜLLER

45

ÖYKÜMEN
SÖZLÜK

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

ÇİÇEK YAĞMURU

EZGİ DALAN

Sabah güneşinin sokaklara vurduğu fakat güneşin içimizi ısıtmadığı bir ilkbahar sabahıydı. Bahar güneşi aldatır, evin camından baktığında sokaklar sıcacık görünür. Güneş her bir ağacın, kaldırım taşının üzerine öyle güzel vurur ki hemen aldatır insanı. Üzerinize aldığınız incecik hırka, Ankara baharından korumaya yetmez insanı. Bunları yeni yeni tecrübe etmeye başladığım günlerdi. Sabahın çok erken olmayan ama geç de sayılmayan bir saatiydi. Neyse ki, Ankara soğuşuna aldırmayan -daha doğrusu kestiremeyen- benim imdadıma yetişip şişme beyaz montunu bana vermişti, Ebru abla.

Ankara kalabalık şehirdir, orada komşuluk kültürü yoktur, insanları hep beton yüzlüdür, sözlerini sıralayan insanları haksız çıkaracak bir sıcakkanlılık ile karşılaştım. Sokakta gördüğümüz her insanla selamlaşarak yürüdük. Elimde Aşk, evet evet Aşk! Yaklaşık beş yaşında sarı bir Golden! Elimde tuttuğum yeşil tasmadan çekiştire çekiştire yürütüyor beni Ahmet Rasim sokaktan. Ahmet Rasim Sokağı kesen Halide Nusret Zorlutuna, az yukarıda Reşat Nuri Güntekin sokağı... Çankaya sokaklarının isimleri bile bir başka güzel. En fazla altı katlı olan apartmanlar, apartmanların önlerindeki boş alanlarda dikilmiş uzun uzun ağaçlar, biçilmiş çimler... Bir mahalle yaşantısının daha modern hali olsa gerek. Apartmanların bazılarında iş yerleri, aynı sokakta köy yumurtası

satan Kardeşler Bakkal, sokağın bir ucunda renkli bir kule şeklinde tasarlanmış bir anaokulu... İşte Çankaya portresi!

Hafif hafif esen rüzgâr saçlarımı okşuyor sanki. Söylemeden edemiyorum: Ben rüzgârın kızıyım. Ayağımı bastığım kaldırımda küçük pembe pembe yapraklar, aynı yapraklar saçlarıma düşüyor tek tek, orada tutunamayınca aşağı bırakıyorlar kendilerini. Mavi gökyüzü, yeşil geniş yapraklı ağaçların dallarını süsleyen, oradan yerlere düşen çiçek yaprakları... Sanki çiçek yağmuruna tutulmuşum gibi gülümsüyorum. Yapraklar yanaklarımı okşuyor, beni sonsuz bir huzura sürüklüyor. Çok kısacık bir an mutluluktan kapıyorum gözlerimi, anın tadını zihnime kaydediyorum. Bir bir güzel anılar biriktiriyorum, şu yirmi yaşında. Oysa biliyorum, çiçekler yerlerini yadırgıyorlar, bir tohum olup filizlendikleri ağacın dallarını büyüyünce terk ediyorlar; bir evin çatısına, bir arabanın üstüne, Aşk'ın kulaklarına, benim saçlarıma, Ebru ablanın gülüşüne konuyorlar, sonra belli ki yerlerini yadırgayıp bir bir aşağı düşüyorlar.

Şimdi Ahmet Rasim Sokaktan çıkıyoruz. Ben hayran hayran etrafa bakınırken Ebru abla hınzır bir gülümseme ile bana bakıyor. Anayasa Parkı'nın oradaki Migros'a gidiyoruz güya! Giriyor koluma bir güzel, diyor ki "Hadi gel, çok güzel bir yere götüreceğim seni." Dün akşam

Beykoz'dan gelirken çıktığımız yokuş şurası. Ankara'ya her gelişimde gittiğimiz yer; Ebru ablanın tuzlama benim domates çorbası içtiğim yer, Beykoz. Beykoz'a inen yokuşu geçip bir diğer yokuştan aşağı iniyoruz. Aşk, önümde mutlu mutlu kuyruğunu sallıyor, Aşk'ın tasmaını tutmayı seviyorum, beni daha da sevecen yapıyor. Ben etrafa baka baka, Ebru ablanın temposuna ayak uydurarak yürüyorum. Gördüğüm her detayı hafızama kazısam keşke. Edebiyat ile uğraşan insanların iç dünyalarından bir kesit. Sanırım biraz da bu yüzden her yeri merakla inceliyorum, her sokakta bir hikâye aradığım için. Evden dışarıya kendimi attığım an, özellikle de Ankara sokaklarındayken kendimi bir flaneur gibi hissediyorum. Yarım yamalak tanıdığım bu şehrin her sokağını gezip yeni hikâyeler keşfetmek istiyorum. Bu şehrin sokakları beni öyle içine çekiyor ki, sanki hiç uyumayan bir şehir... Gecesi ayrı, gündüzü ayrı güzel...

Enver Simit'in önüne geldiğimizde Ebru ablaya bakıyorum. Tatlı tatlı gülümsüyor bana "Buranın çok güzel tereyağlı simitleri var, tadına bakmalısın" diyor. Biliyorum ikimiz de sevmiyoruz yemek yapmayı. Ataerkil sistemin kadınlara yemek yapmayı zorunlu kılmasından şikâyet ediyoruz. Biliyorum, ruhumuz aynı yaşta. İkimiz de yay kadınlarıyız.

Aşk'ı bir sokak tabelasına bağlayıp onu görebileceğimiz bir masaya oturuyoruz. Şaşıp kalıyorum, ya

çalarlarsa Aşk'ı
diyorum "Bir tanem
burası nezih bir semt,
bir şey olmaz, merak
etme" diyor. Gözü Aşk'ta.
Ben bir Aşk'a bakıyorum,

bir de caddeden geçen insanlara. Enver Simit hemen caddenin kenarında bir yer. Her çeşit insan geçiyor önümden. Takım elbiseli orta yaş grubundan adamlar, rengârenk saçlı kızlar, bir kadın geçiyor önümden kahverengi kaşe kaban giymiş, kabanı beğeniyorum. Sanki önümden bir bir öyküler geçiyor. Her insanın bir öyküsü var diyorum, yazılmayı bekliyorlar. Aşk'ın yanından geçen insanlar onun sevimliliğine kayıtsız kalamayıp başını okşuyorlar. Aşk işte! Önümüze mis gibi tereyağlı simitler geliyor, ince belli bardaklarda çaylar geliyor. Şeker atıyorum içine, bir vazgeçemedim şu şekerden.

Elimde çay, yanımda Ebru abla, karşımda Aşk, dışarıda bir bir yürüyen öyküler ve çiçek yağmuru... Bir hayal bulutu gibi canlanıyor gözümde, şimdi gözümü açtığımda bulutlar dağılıyor, çiçek yağmuru dinmiş.

DEVİRAN ALİ RIZA DELEN

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

7

İki dağın arasına sıkış tepiş birkaç insan doluşmuş ve adına da kasaba demişler. Bir yanda eteklerini kapımıza kadar uzatmış Hacıbaba Dağı, diğer yanda sevgisini belli edemeyen, az konuşan ama heybetiyle güven veren baba gibi Karadağ. İşte bu iki dağın arasına yukarıdan, çok yukarıdan bakınca sadece bir sis bulutu görünüyordu. Yukarılardan ilahi bir el uzandı, bu sisi biz göreceken dağıttı ve çekiliverdi. Şimdi her şey daha netti.

Sabahın kırağısı ağ gibi tüm kasabayı sarmış, sanki dağıtılmayı bekleyen başka bir sis bulutu gibi duruyordu. İnsanlar, kırağıyı dağıtsın diye bir süre ilahi eli beklediler. O el gelmedi, insanlar bu kırağıyı kendi elleriyle dağıtmalıydılar. İşte bütün bunlar olurken dışarıda dört yanı açık uzunca bir çinko çatının altında yaşlıca bir baba ile hayat kısa mıdır, uzun mudur henüz karar verememiş bir yeniyetme ellerinde balta ile canhıraş çalışıyorlardı. Yaşlı adam, elindeki baltayı kalınca bir kütüğün gövdesine biteviye indirirken bıyığı bitmemiş oğlu ise odunları duvarın dibine diziyordu. Genç oğlan, kucağındaki ıslak odunları ayırdıktan sonra doğruldu ve konuşmaya başladı:

“O kadar kamyon kepçe ne arıyor o tarafta?”

“Eski belediye lojmanlarını yıkacaklarmış.”

“Bütün gasaba orda o zaman.”

“Arazi üç beş godamana devredilecekmiş, birbirlerini yağlayıp

ballayacaklar işte.”

“Amma seviyorlar ha adam ağırlamay.”

Uzunca bir süre sadece baltaların ve odunların amansız mücadelesinin sesi duyuldu. Balta yeniyetmenin elinde emanet gibi duruyor, baltayı her an fırlatacakmış gibi savuruyordu. Baba baltayı yere bırakıp henüz idam masasına gitmemiş büyükçe bir kütüğün üstüne oturdu. Alnından gözünün içine kayan ter damlalarını koluyla silmek istedi. Kolundaki tozlar, talaşlar yüzünü iyice kaşındırdı. Gömleğinin düğmelerini açıp gömleğin terden ıslanmamış yerleriyle yüzünü sildi. Kırmızı bir suratla ve görece hızla inip kalkan bir göğüs kafesiyle yeniyetmeyi izlemeye koyuldu. Sağında solundaki küçük odunları oğlana doğru ayağıyla yuvarlamaya çalıştı. Oğlan fark etmeyince eliyle yerdeki odunları göstererek seslendi: “Bırak onu, gel! Şurdan üç dört tane al, ufaklardan. Tam ortasına vur. Denkli vur bi de, hep aynı yire vur.”

Oğlan rastgele seçtiği odunları teker teker kırarken babası, “Hah işte, gördün mü hah!” nidalarıyla oğlunu izliyordu. Son kütük üzerinde uzunca cebelleşen oğlan babasından bir ses çıkmasa emiri gibi oradan ayrılmayı akıl etmeyecekti. Babası, “Goyver gel, dinlen azcık.” deyince gözleriyle oturabileceği bir yer aradı. Babasının çaprazında bir kütük de o buldu ve oturup kafasını lojmanlara çevirdi. Baba söze girdi hemen:

“Bu lojmanların yapıldığı seneyi hatırlıyon mu?”

“Bilmem, evvelden beri var orası.”

“Kasabalı tümünden elden ayaktan düştüydü. Aha bu godamanların hepsi aynı o gün de parazit gibi gezerlerdi. Parazitin hası başkanın kendiydi. Köylünün buğdayı ambarda çürürken tutturdu ille de lojman yapacam diye.”

“Napacağmış lojmanı?”

“İhaleden gelen parayı cukkalıyacak. Teee ordaki dal gibi üç beş lojmanı diktiler, gerisi efendilerin cebine. Sonradan sonraya duyduk ki arazi de bununmuş, üstüne kira parası da almış.”

“İtin öldüğü yerde lojmanın işi neymiş? Çarşıya marşıya yaparsın da işe yarar, gidip gelmeye para virmez millet hiç olmazsa”

“Büssürü martaval okudular o sene, şöyle güzel lojman böyle büyük böyle sıcak diye. Belediyede çalışan üç beş gariban aileyi yerleştirdiler. Başta güya kira almıyacaktı. Önce temizlik parası diye başladılar sonra şu parası bu parası diye diye iki kira parası oldu gari. Adamlar da goydu gitti eski evlerine. Gelen giden memura kiraladılar bi aralar. İki sene geçmeden boyası badanası dökülmeye başladıydı zate.

Baba oturduğu yerden kalkmadan ayağıyla baltayı kendine doğru asıldı. Eline alıp ayağa kalktı son bir darbe ile büyükçe bir kütüğün bedenine sapladı ve orada bıraktı. Yanı başında duran soba kovasının içindeki külleri boşaltıp, biraz kömür, çalı çırpı ve yeni kestiği odunlardan koydu.

“Şiytan yarışamaz bunlarla.”

“E şimdi ne yapılacakmış?”

“Site.”

“Site mi?”

“Site... Güvenliği falan olacakmış.”

“Lojman yapalardı yine, sitenin kime faydası olacak?”

“Kendilerine. Şehir yirinde milyon olmuş evler, bunlar da geri kalır mı.”

“E kim alacak? Kasaba da kimin milyon lirası varmış.”

“Bakma sen, buranın garibanı bi biziz. Çoğunun çocuğu Avrupa’da. İkişer ikişer alırlar yapılıncı gör bak.”

“Buranın garibanı bi biziz. Buranın garibanı bi biziz. Buranın garibanı bi biziz...” Yeni yetmenin bir kulağından girip diğerinden çıkıp tekrar diğerine girmek suretiyle kafasının etrafında halka şeklinde bu cümleler dolanıyordu. Baba, kovayı alıp eve yönelince oğlan da kesilen son odunları hızla dizip babasının ardından eve yollandı.

“O sene Numanların garajı da yandıydı.”

“Onu hatırlıyorum. Niye yandıydı ora?”

“Eskiydi, yıllardır kapısını açan yoktu. Numan’ın o sene balya yapası tuttu ama koyacak yer bulamadı. Garajda zor olur, her gün gir çık zahmetli iş dedik, dinlemedi. İçerden alet edevat, iki kamyon, demir eskisi çıktı. Bi de güzelce mor bir Jawa vardı, iki marş bastı çalışmayınca garajın bi köşeye attı. Hemen akşamına balyaları yığdı, ağzına kadar dolduydu garaj. Akşam dedenle hayvanları ahıra katıyorduk. İçerde baya oyalandım. Dışarı bir çıktım ortalığı duman almış. Çocuklar lastik

yakıyor sandım. Gapının önüne gadar vardıydım, Numan'ın garaj alav atıyor! O telaşlan bağıra çağıra topladım milleti, hemen itfaiyeyi aradık.”

Yaşlı adam heyecanla olanları anlatırken lojmanlar büyük bir gürültüyle yıkıldı. Yeni yetme, yükselen toz bulutuna şaşırdı, gözlerini faltaşı gibi açıp lojmanlara dikkat kesildi. Tozlar dağılıp alkışlar dinince baba oğul içeri girdiler ve baba eski gazetelerden bir parça yırtarak sobayı tutuşturdu.

“İtfaiye gelene kadar çeşmeden su çekip kapıdan püskürtelim dedik ama saman bu, baş edemedik. Bekle Allah bekle, gelen giden yok. Efendiler ihale govalamaktan itfaiyenin varlığını bile unutmuşlar. Gasabanın itfaiyesi gelmeden şehirden geldi. Şehirinki de iki kişi yollamış. Saman didiğin her yirde. Garaj değil, gasabanın her yanı saman. Alav bi atılarsa önünü alamayız. Millet gorkudan devinemez oldu. Hemen bizim su tankerlerini garajın iki yanına çektik. Geçtim bi tanesinin başına. Diğerine de amcanı yolladım. Tembihledim ona da, “Üstünü başını iyice ıslat, girebilirsen gir hortumu da götürebildiğin kadar götür” diye. Pencerelelerden nasıl fişkırıyor alavlar! İki itfaiyeci kapıdan, amcanla ben pencerelelerden dirken gasabanın itfaiyesi geldi. Geldi de nasıl geldi? Hortumu takması bir dert. Taktın hortumu, hortum da delik! Uzattılar bi merdiven, çatının çöken tarafından da onlar sıkıyor. Alavlar baya azalınca gözüme Jawa ilişti. Allah'ım dedim

Numan'ın hatrı yoksa benim hatrıma şu Jawa'yı sağlam bırak. Ben demeden Jawa bir patladı! Herkes kaçıştı. Zar zor hallettik ateşi ama gecenin zifirisi oldu vakit. İşleri tertitledik gittik. Sabahına gapgara geçdiydi goca garaj. Külfet gibi gasabanın galbinde duruyordu.

Oğlan dinlediklerinin büyüyle sessizleşti. O geceyi düşünüyordu. Babasının yaşananları bir çırpıda çok kolaymış gibi anlatıvermesi oğlanı ürkütmüştü. Somyaya oturdu. Pencerenin önünde dikilen babanın gölgesi üzerine düşüyordu. Baba, kara bir silüet gibi görünüyordu. Onun şu an orda dikiliyor oluşu gencin ruh halini daha önce hiç gitmediği yönlerde aksettiriyordu. Acaba bilmediği daha kaç çeşit badire atlatmıştı babası? Ve hepsini bu kadar gündelik olaylarmış gibi mi karşılamıştı? Kafasını dağıtmak istedi, sustukça adını koyamadığı haleti ruhiyenin içine çekilip kara bir delik olup yitip gidecekmiş gibi hissetti. Tek dizini karnına çekerek babasına sordu:

“Tankerimiz mi vardı o zamanlar?”

“Varıdı ya iki tane, biri mavi biri yeşil”

“Sattık mı onları?”

“Ulen davarların ordaki ne? Her gün yalakları nirden dolduruyon sen? O su yirden mi çıkıyor.”

Oğlan her gün ayağına sarı çizmeler geçirdiğini, koyunlara sürtüne sürtüne tankere vardığını, burnundan girip beynine işleyen davar kokusu içinde yalakları nasıl doldurduğunu, dolana kadar güneşin altında nasıl yandığını

gözlerinin önüne getirdi. Kasabadan asla eksik olmayan, ses örtüsü gibi her yanı kaplayan çan ve meleme seslerini hayalinde işitti.

Baba oğlana dönüp, “Kalk çayı getir demlene-dursun.” diye az önceki yüksek ses tonuyla gibi seslendi.

Çocuk, mutfağa hızlı adımlarla gidip çaydanlığı getirdi, sobanın üstüne koydu. Baba, pencerenin dibine oturmuş dışarıyı izliyordu. Oğlunun çaydanlığı titrek elleriyle sobanın üstüne koyuşunu izledi.

“Geçen sene de Numan itiyle kavga ettik. Neymiş, bizim mal davar onun tarlaya girmeyecekmiş. O sene balyaları ortak kullandık da çıt demedim be. Şimdi de demem amma soysuzun yaptığına bak. Ulen beş tane davar senin rızkını mı kurutacak? Soysuzun dölü!” Babasının heyecanından ve gözle görülür öfkesinden çekinen çocuk ses edemedi, kafasını usulca sallayıp gözlerini dışarıya dikti.

Babası sessizliği bozarak, “Başkan koca binayı dikesi oldu, biz lak lak ederiz hâlâ. Traktörü çıkaradur, iki çay içip geleyim ben de.” Genç oğlan ayakkabılarını hızla ayağına geçirip koşar adımlarla çıktı.

Belediye erkânı tam takım geri dönmeye koyulmuş, sırayla vızır vızır geçiyorlardı. Genç oğlan hepsini pür

dikkat izledi, son araba da geçince oğlan traktöre yöneldi, usulca marşa bastı. İndi ve babası gelene kadar oyalandı. Ayaklarıyla toprağı kazıyordu, kırıgılar çözülmeye başlamıştı.

YERDEKİ ÇİÇEK

ANDREY PLATONOV

ÇEV.: SILA ERSOY

12

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Afonya için yaşam çok sıkıcıymış. Babası savaştaymış, annesi sabahtan akşama kadar kolhozda süt çiftliğinde çalışıyormuş, dedesi Tit ise sobanın başında uyuyormuş. Hem gündüz hem de gece uyuyormuş, sabahleyin uyanıp sütü yulaf yerken bile kestiriyormuş.

– Dede uyuma, daha yeni uyandın, – demiş bu sabah Afonya dedesine.

– Uyumayacağım Afonyacığım, uyumayacağım, – diye cevap vermiş dedesi. – Yatıp seni izleyeceğim.

– Peki, neden gözlerini kapatıyorsun ve benimle konuşmuyorsun? diye sormuş o zaman Afonya.

–Artık gözlerimi kapatmayacağım, diye söz vermiş büyükbaba Tit. – Şimdi etrafı seyredeceğim.

– Sen neden uyuyorsun da ben uyumuyorum?

– Benim yaşım çok Afonyacığım... Doksandan üç senem eksik, gözlerim kendiliğinden kısıyor.

– Fakat uyumak içini karartır, dedi Afonya. – Dışarıda güneş parıltıyor, otlar büyüyor, sen ise uyuyorsun ve hiçbir şey görmüyorsun.

– Ama ben her şeyi gördüm Afonyacığım.

– Peki, o zaman neden gözlerin bembeyaz ve gözlerinden yaşlar süzülüyor?

– Gözlerimin ışığı söndü Afonyacığım, ışıktan rengi attı ve güçsüzleşmeye başladı; benden geçti artık.

Afonya dedesinin nasıl olduğunu incelemiş. Dedesinin sakalında ekmek kırıntıları kalmış ve hatta orada bir

sivrisinek yaşıyormuş. Afonya sandalyenin üzerine çıkmış, dedesinin sakalından ekmek kırıntılarını almış, sivrisineği ise oradan kovmuş– ayrı yaşasın artık. Büyükbabasının elleri masanın üzerinde duruyormuş; elleri büyükmüş, derisi ağaç kabuğuna benziyormuş ve derisinin üzerinden kalın siyah damarları gözükiyormuş, bu eller birçok kez toprak sürmüş.

Afonya dedesinin gözlerine bakmış. Gözleri açılmış, fakat hiçbir şeyi görmeden kayıtsızca bakıyormuş ve iki gözünde de büyük bir gözyaşı damlası parıltıyormuş.

– Dede, uyuma! – diye ricada bulunmuş Afonya.

Fakat büyükbabası artık uyuyormuş. Annesi sabah erkenden uyuklayan büyükbabayı yatırmış, üstüne battaniye örtmüş ve işe gitmiş. Afonya evde tek kalmış ve tekrar canı sıkılmaya başlamış. Ahşap masanın etrafında dönmeye başlamış, büyükbabasının sakalından düşen ekmek kırıntılarının etrafını saran ve onu yemeye koyulmuş olan karasineklerle bakmış ve onları yemiş. Sonra Afonya sobaya yaklaşmış, orada uyuyan dedesinin nasıl nefes alıp verdiğini dinlemiş, pencereden boş sokağa bakmış ve ne yapacağını bilmeyerek masanın etrafında dolaşmış. – Anne yok, baba yok, dede uyuyor, demiş Afonya kendi kendine.

Sonra saatin nasıl ilerleğini izlemiş. Saat yavaşça ilerliyormuş; tik-tak, tik-tak; sanki büyükbabaya ninni söylüyormuş gibi, kendisi de çok

yorulmuş ve uyumak istemiş.

– Dede uyan, diye rica etmiş Afonya. – Uyuyor musun?

– Ben mi? Hayır uyumuyorum, diye cevap vermiş Tit dedesi sobanın üstünden.*

– Bir şey mi düşünüyorsun? diye sormuş Afonya.

– Ben mi? Buradayım Afonya buradayım.

– Orada mı düşünüyorsun?

– Hayır, Afonyuşka, her şeyi düşündüm, gençliğimden beri düşünüyorum.

– Dede, sen her şeyi biliyor musun?

– Her şeyi Afonya, her şeyi biliyorum.

– Onlar ne dede?

– Ne yapacaksın ki Afonyuşka?

– Ne biliyorsun?

– Unuttum Afonya.

– Dede uyuma, bana her şeyi anlat!

– Hı? gibi bir ses çıkarmış büyükbaba Tit.

– Dede! Dede! diye seslenmiş Afonya. – Hatırla hadi.

Fakat büyükbaba sessizleşmiş, tekrar uyuyakalmış.

Afonya sobaya, dedesinin yanına tırmanmış ve dedesini uyandırmaya çalışmış. Dedesi uyuyormuş ve uykusunda duyulmayacak seslerle fısıldıyormuş. Afonya dedesini uyandırmaktan yorulmuş ve iyice bildiği sıcak toprak kokulu dedesinin göğsüne sokulup uyuyakalmış.

Uykusundan uyanan Afonya, dedesinin uyumadığını görmüş.

**Eskiden Ruslar havanın çok soğuk olmasını nedeniyle büyük sobaların üzerine yatak atıp uyurlarmış. (Ç.N.)*

– Dede kalk! demiş Afonya

Dedesini tekrar gözlerini kapatmış ve uyumuş.

Afonya uyurken, dedesinin uyumadığını düşünmüş ve tamamen uyuyakalana kadar dedesini beklemek için hiç uyumak istememiş.

Afonya beklemeye başlamış. Saatin sarkacı tik tak diye ötüyordu, çarkları gıcırdayarak dedenin uykusunu getiriyordu.

Afonya sobadan inmiş ve saatin önünde dikilmiş. Nehrin ardında bir çiftçinin çimleri nasıl biçtiği ve tavandaki böceğin nasıl vızıldadığı duyuluyormuş.

Büyükbaba Tit uyanmış ve sormuş:

– Neyin var Afonya? Neden bu kadar çok gürültülü burası? Sen mi gürültü yapıyorsun?

– Dede uyuma! demiş Afonya. – Bana her şeyi anlat! Ama sen uyuyorsun da uyuyorsun, sonra ölüyorsun. Annem söyledi çok fazla ömrün kalmamış, kim bana her şeyi anlatacak sonra?

– Bekle bakalım, bana biraz kvas ver, diye seslenmiş dedesi ve sobanın üstünden inmiş.

– Hatırlıyor musun? Diye sormuş Afonya.

– Hatırlıyorum, diye cevaplamış dedesi.

Yaşlı büyükbaba kvasını içmiş, Afonya'yı kucağına almış ve birlikte kulübeden çıkmışlar.

Gökyüzünde kocaman bir güneş varmış ve tarladaki ekinler ve yol kenarındaki çiçekler parıldıyormuş.

Dedesini Afonya'yı patikaya götürmüş ve inekler çimler ve çiçekler için olan tatlı

yoncaların yetiştiği meraya gelmişler. Dede, temiz küçük kumdan kökleriyle sabırsızlıkla büyüyen mavi çiçeklerin yanında durmuş, Afonya'ya onları göstermiş, sonra çiçeğe doğru eğilmiş ve çiçeği yavaşça okşamış.

– Ben bunu zaten biliyorum! Diye yavaşça söyledi Afonya.

– Bana en önemli olay gerek, bana her şeyi anlat! Bir çiçeğin büyümesi, her şey demek değil!

Büyükbaba Tit düşünmüş ve torununa sinirlenmiş.

– Bu da en önemlisi! Görüyorsun, kurak toprak uzanıyor, taş parçacıkları ve bu kadar, taş ise yaşamıyor, nefes almıyor, o da ölü kum. Şimdi anladın mı?

– Hayır dede, demiş Afonya.

– Hiçbir şey anlamadım.

– Madem böyle anlayışsızsın bunlara neden ihtiyacın olduğunu anlamadım. Ama çiçeği böyle görmen içler acısı, fakat o canlı, diri. Sönmüş küllerden doğdu. Yani sönmüş kül tanelerini canlı bedene çeviriyor. İşte sana bu aydınlık dünyadaki en güzel görev, işte sana her şeyin anası. Çiçek en kutsal işçi, ölümden hayatı doğurur.

– Çimler ve çavdarlar da önemli bir şey mi yapıyor? diye sormuş Afonya.

– Eşit olarak hem de, demiş büyükbaba Tit.

– Peki ya seninle biz?

– Biz de öyle tabi ki. Biz çiftçiyiz Afonyuşka, ekmeğin oluşmasına yardım ediyoruz. İşte bu sarı renkli olan ise ilaç gibi, onu eczaneden de alıyorlar. Sen onları koparıp götürsen ya. Baban da

savaşta nasıl olsa, ya onu yaralarlarsa ya da hastalıktan zayıf düşerse işte ilaçla iyileştirirler onu.

Otların ve çiçeklerin arasında duran Afonyuşka düşünmeye başlamış. Kendisi de çiçek gibi ölümden hayatı yaratmak istiyormuş. O sıkıcı kaygan kumdan, iyi kalpli yüzlerini gökyüzüne yükselten ve temiz bir ruhla beyaz ışığa nefes alıp veren turkuaz, kırmızı ve sarı renkli mutlu çiçeklerin nasıl yetiştiğini düşünüyordu.

– Şimdi her şeyi ben biliyorum! demiş Afonya.

– Hadi eve git dede, tekrar uyu, uyuman gerek, gözlerin bembeyaz. Sen uyu, öldüğün zaman korkma, ben çiçeklerin küllerinden nasıl doğduğunu biliyorum ve sen kendi küllerinden doğacaksın. Korkma dede, korkma.

Büyükbaba Tit hiçbir şey söylememiş. İyi kalpli torununa tebessüm etmiş ve kulübeye sobanın yanına gitmiş.

Küçük Afonya ise tarlada tek başına kalmış. Toplayabildiği kadar sarıçiçekleri toplamış ve babası savaşta

acıdan hasta olmasın diye onları eczaneye ilaç yapmaları için götürmüş. Eczanede Afonya'ya çiçekler için demir bir tarak vermişler. Afonya onu dedesine götürmüş ve ona hediye etmiş; dedesi artık sakallarını onunla tarayabilirmiş.

– Teşekkürler Afonyuşka, demiş büyükbaba.

–Çiçekler ölü topraktan nasıl doğduğunu anlatmadı mı?

–Hiçbir şey anlatmadılar, diye cevaplamış Afonya. –Ne kadar uzun yaşasan da her şeyi bilemeyebilirsin. Her şeyi bildiğini söyledin. Her şeyi bilmiyorsun.

– Haklısın, demiş Büyükbaba.

–Onlar sessizce yaşıyor, biraz konuşmaya zorlaman gerek, demiş Afonya. – Neden tüm çiçekler susuyor ki, yoksa kendileri bilmiyor mu?

Büyükbaba kısa süreliğine gülümsemiş ve torunun başını okşamış, toprakta büyüyen bir çiçekmiş gibi ona bakmış. Sonra dedesi sakalını taramış ve tekrar uyuyakalmış.

NOKIA TELEFON

GONCA ROYEM GÜNDOĞAN

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

“Bağırarak istiyorum. Hayatım boyunca hep bunu istediğime inanamıyorum. Ama öyle bir bağırarak değil. Herkes hissetsin bağıracağımı.”

“Bağır o zaman! Seni ne tutabilir ki?”

“Ses tellerim dışında her şey!”

Aramızdaki bu konuşmayı hatırlıyor musun?

Lise üçüncü sınıftaydık. Mayıs ayıydı. İkimizde çok sıkılmıştık. Bir şeyler yapmak istiyorduk, o nedenle kaçıp kampa gitmiştik. Evde, bizimkilerden habersiz ekmek arası bir şeyler hazırlayıp çıkmıştık yola usulca. Sonra dayanamamış, öğleden sonra ikimizde annelerimizi aramıştık. Hiç kızmamışlardı bize, ne garip değil mi?

Güneş batmak üzereydi evlerimizi ararken. Denizin kıyıya inen dalgaları, tuzlu damlacıklarını yüzümüze vuruyordu. Hafif bir rüzgâr vardı. Rüzgârın senin saçlarında oluşturduğu şekli unutmam imkânsız. “Dünya’nın en güzel saç!” diye dalga geçmiştin seninle. Bunu o kadar ciddi söylemiştim ki şaka olduğunu anlayamamıştın. Bu şaka sana göre iltifatı, o kadar sevmiştin ki! Günbatımında beni öpmüştün. İlk öpüşündü beni. İçinden “Haydi Rüzgâr bu e-postayı neden yazdın bunca yıldan sonra.”

değişini duyar gibi , oldum şimdiden.

Bu da eski bir anıya beni geri götürüyor.

Onu da anlatmama izin verirsin umarım.

Eski NOKIA telefonumu hatırlıyor musun? Geçenlerde onu buldum. Çekmecenin arasına sıkışmış. Varlığını tamamen unuttum demek isterdim. Ama ailemin evine sırf o telefonu bulmak için gittim. Şimdi nerden çıktı bu isteğim, neden bulmak istedim ben de bilmiyorum Ufuk. İnsan, yazmaya neden başladığını anlamlandıramıyor. İçimde çözümlemeye yaklaşmadığım duyguları, gün yüzüne vuramadığım hislerimi, sana yazarak içimdeki karmaşıklığa son vereceğimi düşünüyordumdur belki. Anlayacağın yine bir şeyler beni sana çekti. Sanırım umudumu seninle çoğalttığım, bu hayata dair seninle paylaştıklarımın bir iksiri var sende. Bağırarak gerek ama boğazımda o kadar düğüm var ki çözebilecek kişi sen olmalısın. Çünkü bana bir sözün var! Kanıtıyla beraber sana bunu e-postayla göndereceğim. Tam yirmi yıl önceki bir mesajlaşmamızla ilgili. Sabah bana bir şiirle günaydın demişsin. Gün boyu birbirimize şiirler yollamışız. Benim alıntı yaptığım Didem Madak şiirini hatırlıyor musun?

“Bir zamanlar kendimi

Bulunmaz Hint Kumaşı sanmıştım

Kaç metredir benim yokluğum?”

Bu alıntıyı sana yolladıktan sonra bana şu cevabı vermişsin; “Hayal dünyanda yine neler oluyor Rüzgâr. Yine hangi depremin arasında kaldın? Ne zaman böyle hissetsen bana ulaşmalısın. O yüzden hayatımız boyunca bana ulaşabileceğin bir e-posta hesabı

açacağım. Bana oradan her zaman ulaşacaksın. Her zaman seni dinleyeceğim söz!” Ben de sana yıllar önce verdiğin bu sözünü tutman için yazıyorum. Bağırمام gerek sesimi duyabilecek olan yine sensin. Hâlâ bu e-posta hesabına bakıyor musun bilmiyorum. Ev adresimi, iş adresimi, telefon numaramı gönderiyorum. Umarım sana ulaşabilirim.

Rüzgâr, bir eliyle saçlarıyla oynuyordu. Diğer eli farenin üzerindeydi. Gözleri ekrandaki gönder butonundaydı. İçi derin bir umutsuzlukla kaplıydı. Kendi kendine konuşmaya başladı. “Kim yıllar önce açtığı e-posta hesabına girip bakar ki? Deli mi bu? Hadi ben yaparım bu adam neden bunu yapsın? E gönder o zaman Rüzgâr, kimse bakmayacaksa bile göndermedim demezsin. Değil mi ya! Gönder gitsin!” Hızlı bir şekilde ekrandaki gönder butonuna bastı. Yavaşça sandalyesinden kalktı, bilgisayarını açık bırakıp mutfağa gitti ve çay yapmaya başladı. Son zamlardan sonra tütün sarmaya başlamıştı. Çay demlenirken sigarasını sarıyordu. Sigarasını sararken bir gözü telefonundaki bildirimlerdeydi. Kuzenlerinden, işten, diğer arkadaş gruplarından gelen WhatsApp mesajları o kadar canını sıkıyordu ki! Ekranda o mesajları görmek istemiyordu. Ardı ardına saatler geçiyordu. Ufuk’tan gelen herhangi bir şey yoktu. İcini dizginleyemiyor ve sabah beşe kadar bekledi. Tamam dedi. Artık beklemeye gerek yok. Gidip uyuyayım bari deyip

yatağına uzandı. Kısa bir süre sonra, yeryüzünün bütün kaygılarını bir yana bırakıp uyudu. İçinde taşıdığı yorgunluğa dayanamadı demek ki. Birkaç gün daha bekledi bununla beraber Ufuk’tan ne bir mesaj ne bir e-posta ne bir arama gelmişti. Unutup yola devam etmek en iyisi diye düşündü. Bir haftanın sonunda bir toplantıdayken telefonunda tanımadığı bir numaradan bir mesaj gelmişti. Göz ucuyla telefonuna baktı. Sevgili Rüzgâr yazısını görünce yüzüne kocaman bir gülümseme kondu. Bir an önce şu toplantıdan çıkmak istiyordu. Önündeki sudan bir yudum aldı ve su boğazına kaçmış gibi numara yaptı. O kadar öksürmüştü ki herkes başına üşüşmüştü. “Rüzgâr Hanım iyi misiniz? Rüzgâr Hanım’ın başında çok toplanmayın bırakın kadın biraz nefes alsın. Rüzgâr Hanım biraz kendinize geldiniz mi? Biraz çıkın isterseniz.” Başındaki bu seslerin hepsine gülerек cevap vermek istiyordu ama ciddi olmalıydı. Hemen telefonu kaptığı gibi çıktı. Ve mesajı okumaya başladı.

“Sevgili Rüzgâr, gönderdiğin e-postayı görmem tamamen bir şans eseri idi biliyor musun? Geçenlerde ben de bizimkileri ziyarete gitmiştim. Eski bir kitabımın arasında ayraç yerine bir kâğıt sıkıştırmışım, dikkatimi çekti bu kâğıt. Bu e-postayı ve altına şifresini yazmışım. Ne olduğunu unutmuşum. Bunun için özür dilerim. Merak edip girdim hesabıma. Tek bir e-posta vardı, o da senden gelmişti. Neler hissettiğimi,

geldiğimde konuşmak isterim. Bunu unuttum diye sakın kızma olur mu? Ne o günü ne de okuldan kaçtığımız diğer günleri unuttum. Yıllar önce doktora yapmak için Paris'e taşındım. Birkaç haftalığına İzmir'deyim. Eğer senin için de uygunsa yarın görüşmek istiyorum. Herkes sözünde durmalı ama değil mi? Yasemin Kafe diye bir yer var biliyor musun? Bostanlı'da. Gerçi ben kime diyorum ki! Kesin biliyorsundur. Yarın öğleden sonra iki gibi seni orada bekleyeceğim. Sadece senden bir istediğim var o NOKIA telefonu ben de görmek istiyorum. Yanında getirirsen çok sevinirim. Sağlıcakla..."

Rüzgâr mesajı okurken gözleri dopdoluydu, kendini tutamadı, ağlamaya başladı. Fakat kısa sürmüştü bu ağlama hemen eve erken gitmek için izin aldı. Arabasına binip evin yolunu tuttu. Eve vardığında ilk işi hemen eski telefonu çantasına atmak oldu. Ne giyeceğine karar vermesi gerekiyordu. "Daha bir gün var Rüzgâr! Olsun ne giyeceğime karar vermeliyim. Zaten her yere geç kalıyorum onun yanına geç kalamam!" Kendiyle konuşması aynadaki haliyle göz göze gelene kadar bitmişti. "Çok değiştim. O da değişmiştir. Ben buyum beyaz saçlarımla, kırıksıklarımla. Ben buyum! Hadi biraz neşelen artık.". Akşam heyecandan yemek yiyemedi. Buzdolabında bir gün önceden yaptığı yemeklerle bakışırken gülümsüyordu. Televizyonun karşısına geçti bir şeyler açtı. Heyecanın, mutluluğun insanı

yoran bir tarafı varmış. Yarım saat sonra uyumuştı o küçük kanepede.

Buluşma saati yaklaşıyordu. Arabasıyla gitmek istemedi. Araba sürebilecek dikkate sahip değildi şu an. Evinin önündeki duraktan iki yüz yirmi yedi numaralı otobüse bindi. Kocaman kulaklıkları bir lise öğrencisi ona yer vermek istedi. Buna başta alındı ama oturmak da istiyordu. Zaten çocuk da bir sonraki durakta indi. Kendini bir şekilde kandırmaya başladı. "Zaten inecekmiş yahu yaşlılığımdan değil." Durakları geçtikçe heyecanı artıyordu. İnmesi gereken durağa sadece bir durak kalmıştı. "Dur" butonuyla bakışıyordu. Buton neredeyse dile gelip "Basiyorsan bas kardeşim işimiz var burada" diyecek gibiydi. Sonunda basmayı başardı ve Beşikcioğlu Cami durağında indi. Kafeye doğru yavaş adımlarla ilerledi. Havada hafif bir serinlik vardı. Fakat ne olursa olsun bugün üşümeyecekti. Kafenin denize bakan kısmına doğru ilerledi. Kendine bir yer bulup oturdu. Arkası dönük tek bir adam vardı. Kendi kendine konuşmaları yine başlamıştı Rüzgâr'ın. "Arasam mı acaba? O mu? Saçları bu kadar beyazlamamıştır." Kendi kendine konuşmasını bir arama bitirdi. Ufuk'tu arayan. Karşısında sırtı dönük adamın elinin kulağında olduğunu da fark etti. Oradaydı işte! Telefonu açmadı yavaşça ayağa kalktı ve ona doğru yürümeye başladı. Tam arkasındaydı. Elini onun omzuna koydu. Ufuk başını çevirdi. Yüzündeki tebessüm tüm kayıp yılların

yerini dolduracak nitelikteydi. “Hoş geldin Rüzgâr” dedi yüzündeki koca tebessümle. “Hoş buldum. Sen de hoş geldin.” Birbirlerine uzun uzun baktılar. Sakallarındaki beyazların, saçındaki beyazlarla karışınca ne kadar güzel olduğunu söylemek istiyordu. Ama söyleyecek daha çok şey vardı. Söylemedi. Birbirlerini sorduktan sonra asıl konuya geçmeye başlamışlardı. İkisi de çekinerek konuşmasının yanı sıra bir o kadar da samimilerdi. “Evlendin mi Rüzgâr?” “Evlendim. Fakat yürütemedik. Bir kızım var. Sen peki?” “Ben hiç evlenmedim. Bir çocuğum olsun çok istedim ama kader mi diyelim artık bilemiyorum hiçbir ilişkiyi yürütemedim.” Bir süre bakiştılar bu sözden sonra ikisi de başını sağa çevirdi. Denizin maviliğine kendilerini kaptırıp gerçeklikten sıyrılıp gitmek istediler. Sadece on altı yaşındaki o çocuklar olmak istediler. Ufak bir sessizlik olmuştu. Bunu Ufuk bozdu. “O telefonu yanında getirdin değil mi Rüzgârcım” dedi gülerek. Rüzgâr evet mahiyetinde ve gülerek başını salladı. Ufuk ayağa kalktı. “O zaman sen sözünü tuttuğuna göre benim de sözümü tutma zamanım geldi. Hadi kalk gidiyoruz.” “Nereye?” Ufuk cevap vermeden eliyle gel işareti yaptı ve kalktılar. Ufuk bir arabanın yanına geldi ve bagajı açtı. Rüzgâr hemen yanındaydı. Kamp çadırı ve kamp sandalyesini gördü. Ufuk gülümseyerek bagajı kapattı ve arabaya bindi. Ardından yanına Rüzgâr geçti.

Yolculuk boyunca konuştular. Bazen sustular. Bazen şarkı söylediler. Rüzgâr ona sigara sardı. İşte gelmişlerdi. Foça'daydılar. Ufuk çadırı kuruyordu, Rüzgâr ise market alışverişinden aldıklarını çıkarıyordu. Her şey tamamdı ve sandalyelerine kuruldular. Rakılar ortaya çıktı. Eski telefondaki mesajlaşmalarına baktıktan sonra yine bir sessizlik çöktü. Sessizliği bu sefer Rüzgâr bozdu. “Uzun zamandır kendimi yalnız hissettiğimi anladım. Bu his her zaman hayatımdaydı. Bir gün oturdum ve düşündüm. Uzun zamandır kendimle konuştuğum kadar kimseyle konuşmadığımı anladım. Ve kendime bir soru sordum en son ne zaman yalnız hissetmedin? Bu kadar geçmişe döneceğimi düşünmemiştim. Seninle beraberken yalnız olmak imkânsızmış.” Ufuk rakısından bir yudum aldı ve Rüzgâr'ın elini tuttu. “Bağırsana, ama öyle böyle değil herkes hissetsin! Seni ne tutabilir ki?” “Hiçbir şey!”

Rüzgâr avazı çıktığı kadar bağırdı.

KÖR PENCERELERDE ANLAM ARAYIŞI MEHMET EMİN ÜNAL

Rasim
Özdenören
kör pencereler

22

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

Gül Yetiştiren Adam'ın Aziz Hatırasına...

Türk edebiyatının usta kalemlelerinden merhum Rasim Özdenören, *Kör Pencereler* eserinde bireyin iç dünyasında başlayıp büyük bir aşkla dış dünyaya taşan, dış âlemle bütünleşip bireyin gönlünde yepyeni anlamlar kazanan bir arayışı, o arayışa aşk elbisesi giydirerek anlatıyor. Öyle ki bu arayış, zamanı ve mekânı kendi bünyesinde eritiyor. Bütün zıtlıklar arayış hikâyesinde bütünleşiyor. Nihayetinde tanımlara sığmayan bir aşkı iliklerine kadar hisseden ve sonrası hayal edilemeyen bir kavuşma arzusu içerisinde olan kahramanımız şu şekilde feryat ediyor: *“Onu kör pencerelerde arıyordum. Çıplak, ıssız bir hayatın ortasına sürgün edilmişim.”*

Hikâyenin kahramanı, hayâl-hakikat-düş üçgeninde idealize ettiği kadınla beraber anlam arayışına çıkıyor. Birbirine eklemlediği sorularla içine düştüğü girdaptan kurtulmanın yollarını arıyor. Hayâlde gerçek arasında yaşanan gelgitli ruh hâlinin süjesinin bireyin kendisi olduğu, eserde alegorik bir anlatımla ortaya koyuluyor. Altını çizerek belirtmeliyim ki yoruma açık bir tarzda kaleme alınmış bu eser, okuyanın zihninde yeni anlamlara kapı aralıyor. Eserin ana fikrininse şu veciz ifadede toplandığı kanaatindeyim: *“Aramakla bulunmaz lakin bulanlar ancak arayanlardır.”*

Düşünce dünyamızın kıymetli ismi Özdenören, eserinde dünya var olalı beri devam eden anlam arayışına kendine özgü bir pencereden bakıyor. Eserin alt metninde okurun temaşa kavramı etrafında şekillenen anlam arayışına davet ediliyor olması, eseri özgün bir çizgiye taşıyor.

Şaşırtıcı karşılaşmalar, bir açılıp bir kapanan sayısız pencere, kanıksanan yollar, yitip giden zaman algısı, derin düşüncelerin eşiğinde bir yol arkadaşı ve zaman geçtikçe değişen, dönüşen, bir yıldız gibi kayıp gidenler... Eser bana Türk şiirinin yaşayan değerlerinden Nurullah Genç Hoca'nın Siyah Gözlerine Beni de Götür şiirinde dile gelen şu mısraları hatırlattı:

*“Yitik düşlerimi kovalıyorum,
Gölgeler gidiyor ben kalıyorum
Avareyim, asudeyim, yorgunum
Bilmiyorum neden sana vurgunum.”*

Buradan hareketle kitapta, somut arayışın giderek soyut bir niteliğe büründüğü hissediliyor. Bir zaman sonra âşık olunan buharlaşıyor, geriye katıksız bir aşk arayışı kalıyor.

Tarihi atıflarla zenginleştirilen metin okura çok katmanlı bir bakış açısı kazandırıyor. Şiir tadında ilerleyen metnin, sıklıkla bölümlere ayrılıyor olması okuyucunun zihnindeki bütünlük duygusunu sarsıyor. Zaman zaman mahalli söyleyişlere yer verilmesi, anlam derinliğini zenginleştiriyor. Ancak kimi sayfalarda yer alan cümle dizimi okunmayı güç kılıyor. Bu husus eserin zayıf yönü olarak görülebilir.

SARAY MUTFAĞINDA BİR GARİP HALLER

KEVSER ÖZDAMAR

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

25

Şöyle son bir kez üstüne başına baktı gümüş tepsi, kendi parıltısı ile kendi gözlerinin bile kamaştığına kanaat getirince hükümdarlığını ilan etme vaktinin geldiğine emin oldu. Tabii bundan önce yapması gereken başka bir şey daha vardı; sarayın mutfağına ve içindeki zavallı tabaklara, çatallara, kaşıklara, bardaklara göz gezdirip liderliğine karşı gelenlere verebileceği cevaplarla beraber tüm aksilikleri çözüme nasıl kavuşturacağını tasarladı. Kalbinde yatan acıma duygusunu gölgeleyen kibri, bu zavallı eşyalara merhamet duymasını engelliyor; kendi üstünlüğünü bağıra bağıra her birine kabul ettirmek için can atıyordu. Hafifçe gülümseyerek bunun gerekli olmadığını kendi kendine kanıtlamaya çalıştı; zaten ihtişamı ve güzelliği, herhangi bir kaba kuvvete ihtiyaç gerektirmeyecekti. Bu düşüncesi ile kendi alçakgönüllülüğüne de hayran kaldı, pek tabii sarayın mutfağına da ancak bu kadar asil bir tepsi liderlik edebilirdi.

Evet; üzerine yağan bu övgüler, konuşacak özgüveni toplaması için yeterliydi, vakit gelmişti. Dikkatleri üzerine çekmek mahiyetinde kendini, üzerinde bulunduğu tezgâha birkaç kere vurdu. Tahmin ettiği gibi bu şingırtılar, mutfaktaki tüm eşyaların gözlerini buraya çevirivermesini sağlamıştı. Zaten eşyalar da sesin kaynağına yönelince kimsenin yanından bile geçmeye cesaret edemediği, Avrupa menşeli gümüş tepsiyi gördüler ve

şaşkınlıklarını, soracakları sorularla harmanlayıp küçük dillerini yuttular. Hemen belirtelim, bu kıymetli tepsimiz mutfığa geleli daha bir hafta olduğu halde tüm eşyaların gözlerine tepsinin burnunun büyüklüğü çarpmıştı. Geldi geleli kimseyle konuşmamış olması, kendini pek kıymetli gördüğünün alameti değil de neydi? Bir de üstüne hizmetlilerin ona özel muamelede bulunması bardağı taşıran son damla olmuştu; “aman çizilmesin, aman düşmesin” nidaları eşliğinde mutfığa girip çıkışı, saraya gelmiş bir hediye olduğunu açıkça ortaya koyuyordu. Buna pek sinirlenen birkaç altın işlemeli tabak, ona kimin daha değerli olduğunu göstermek istemişler ve tüm uyarılara rağmen gümüş tepsinin yanına kadar gitmişler fakat tepside yüzlerine yansıyan ışık yüzünden o gün boyunca bir şey görememişlerdi. İşte bir haftadır mutfığa hâkim olan bu gerginlik, şimdi gümüş tepsi konuşmaya yeltendiği için yerini meraklı bakışlara, aslında ne beklediğini bilmeyen beklentilere bırakmıştı; eşyalar pürdikkat gümüş tepsiyi seyrediyorlardı.

Çok geçmeden gümüş tepsi oldukça soğukkanlı fakat bir o kadar da ikna edici bir ses tonuyla konuşmaya başlamıştı;

“Mutfak ahalisi!” (Burada bir hitap kelimesinin eksikliğini biliyordu elbette, hatırlatmanıza lüzum yok. Fakat “sevgili, sayın, muhterem” gibi ifadelerin oldukça resmî kaçacağına ve

bu ahalinin de zaten bu hitaplarla anılacak kadar seçkin eşyalardan oluşmadığına karar vermiş, sonuç olarak sade bir girişin en doğrusu olacağını uygun görmüştü.)

“Bu saray ve dahi bu mutfak, sizlerin uzun zamandır yuvası olmuştur. Bunun sona ermesini kimse istemez, öyle değil mi?” (İlk cümlelerin tehditle başlamasının hoş olmadığını da biliyordu, bunu da yüzüne vurmanıza gerek yok. Fakat bu ahaliyi eğitmenin de başka yolu olmadığına oy birliğiyle -1 oy- karar vermişti tepsimiz.)

“Nitekim kiminin eşi, kiminin dostu burada, sizinle aynı çatı altındadır. Düşünün ki bir bardağın eşi servisten dönerken tepsiden düşmüş! Böyle olasılıklara mahal vermememiz gerekir. Aklın yolu birdir!” (Ölüm tehdidi oldukça yersiz, bunu ona biz de söyledik, merak etmeyin. Fakat nevi şahsına münhasır tepsimiz, bu yöntemin işe yarayacağına kanıt bile sunmadan herkesi -1 kişi- ikna etti.)

“Uzun lafın kısası, hiçbir kargaşaya fırsat vermemek adına kendimi siz ahalinin takdiri ile bu mutfakın hükümdarı ilan ediyorum. İtirazı olan?”

O kadar hızlı gelişmişti ki her şey, kimse “gık” dahi diyememişti. İtiraz edecek olanların kelimeleri boğazında düğümleniyor, sinirlenenlerin öfkeleri dillerini bağlıyor, şaşırانların sesleri bilinmeyen bir kuvvet tarafından yutuluyordu. Kimse de “Hop, neler oluyor kardeşim?” diyemiyor, herkes birbirlerinin gözlerine bakıyor ve aynı

boşluğu görünce şaşkınlıkları iki kat artıyor fakat tüm bunlara rağmen mutfakta bir kelime bile duyulmuyordu. Ölüm sessizliğini bozan da yine gümüş tepsi oldu:

“O zaman hükümdarlığım hayırlı olsun! Bu kararınıza pişman olmayacağınıza ben kefilim.”

Sonra vezirini, yardımcılarını, sözcülerini ve daha bilmediğimiz diğer işler için de başka birilerini görevlendirdi ve taht niyetine de diğer tepsilerin üzerine oturacağını ilan etti. Kimseden yine ses çıkmadı, bu hadiseyi takip eden yirmi dört saat boyunca da bu sessizlik hali, kendi kendini besleyerek mutfaka hükmetmeye devam etti.

Gümüş tepsimizin bir çiftliği var / çiftliğinde kuzuları vardı son yirmi dört saattir; ki iki taraf da bu durumdan oldukça memnun görünüyordu. Tepsinin hükümdarlığı bir aksaklığa uğramamıştı, kendisi de itiraf etmeliydi ki bu kadar kolay kabul göreceğini tahmin etmemişti. Elbette bu durumdan fazlasıyla memnundu, harcayacağı çaba asgari düzeye inmişti -tabii yirmi dört saatin sonunda yürek yemiş bir bardağın çığlıklarıyla, isyanıyla mutfak inlemeseydi...

Kaçık bir bardak durmaksızın bağırıyor; kendini sürahilere, tezgâhlara, duvarlara vuruyor; dövünüyor, çırpınıyor ayrıca kendisine seslenen kimseye kulak bile asmıyordu; hiçbir otoritenin altına girmeyeceğini

haykırarak ortalığı birbirine katıyordu. Etrafına toplanan diğer bardaklar da ona fazla yaklaşıyorlardı, delirmiş bardağın üzerlerine atlayacağını düşünerek kırılma korkusuyla geride duruyorlardı.

Nihayet hükümdar gümüş tepsinin tezgâhından başlayıp titreyerek, titredikçe tizleşerek yayılan şiddetli bir metal sesi mutfağı kaplayınca olay yeri sakinleri, gümüş tepsinin müdahale edeceğini anlamışlar, birer adım geriye çekilmişler ve başlarını önlerine eğerek gümüş tepsiye selam durmuşlardı. Kaçık bardak da beklediği anın gelip çatıldığını gösteren sinsi bir gülümseme kondurmuştu yüzüne; etrafındaki diğer “dalkavuk”ların aksine başını daha da yukarı kaldırarak kendince kibirli bir görünüm sergilemeye çalışıyordu.

Birkaç gergin dakika sonra gümüş tepsi olay yerine teşrif etmişti. Herkesin, ağzından çıkacak bir kelimeyi beklediğinin farkındaydı. Yine asaletiyle bu işi çözeceğinden emin, çok da sakin bir ses tonuyla konuştu:

“Sorun nedir ey âsi?”

Kaçık bardak, hamle sırasının kendinde olduğunu düşündü. Birkaç kez öksürdükten sonra ses tonunu, en az gümüş tepsininki kadar gizemli tutmaya çalışarak fakat son kelimeyi söylerken sesinin kırılmasına da engel olamayarak konuştu:

“Otoriteni kabul etmiyorum. Ben özgürüm, otorite altına girmem!”

Fakat bundan sonra kimsenin beklemediği bir şey oldu, gümüş tepsi

gözlerini kapatarak gülmeye başlamıştı. Alaycı kahkahaları, bardağın yüzüne tokat gibi çarpıyordu. Kaçık bardak sinirlendi, yüzünün kızarmasına engel olamadı ancak ağzından bir kelime de çıkaramadı. Üstünlüğünü kaybettiğini, gardını indirdiğini hissediyordu.

Biraz sonra gümüş tepsi kendini toparlamış, bir silkinerek yeniden konuşmuştu:

“Felsefe sever misin?”

Kaçık bardak artık mağlubiyete doğru sürükleniyor, karşılık verecek bir kelime bulamıyordu. Etrafa toplanmış eşyalar da neler olacağını kestiremiyor, gümüş tepsiyi dikkatle takip ediyorlardı. Tüm olup bitenlerden haberdar olan gümüş tepsi ise konuşmasını daha etkileyici kılabilmek için ahaliyi biraz daha bekletti, nihayet kaçık bardağa döndü:

“Demek ki sevmiyorsun, fakat ben sana bir iyilik yapacağım, dinle. ‘Tutarlılık’ diye bir şey duydun mu? Ah -bu ünlemi söylerken gözlerini, sanki bir şey unuttuğunu hatırlamış gibi kapatmıştı- özür dilerim, dur cevaplama, felsefe sevmiyordun. İş başa düştü. Bak cahi... bardak, bir fikir sunuyorsan onu temellendireceksin. Bunu yaparken de tutarlılık çizgisinden ayrılmayacaksın -duraksadı, tekrar gülümsedi- Kime ne anlatıyorsam...”

Biraz geri çekildi, tüm eşyaların buraya baktıklarından emin oldu:

“Mutfak ahalişi! Eğer içinizde otorite kabul etmeyecek başka aklıevveller varsa kulağını iyi açsın. Ben gelmeden

önce de bu sarayda zaten padişahın hükümdarlığında yaşıyordunuz, hâlâ da öylesiniz. Padişaha hizmet eden, benim emirlerime de gayet tabii itaatte zorlanmayacaktır. Bu arkadaşınızı da - eliyle kaçık bardağı işaret etti- padişahın huzuruna çıkaracağım!”

Bunun ardından makam aracı olan diğer tepsilerden birine oturarak kendi tezgâhına döndü gümüş tepsisi. Öfkesini daha da belli ederse ahalinin gözünde oluşturmaya çalıştığı itibarının zedeleneyeceğini düşünmüş, bu fikir de ona hiç hoş gelmemişti.

Ahali, bir süre suskun kaldı; gümüş tepsinin makam aracıyla hızla uzaklaşmasını seyretti fakat onun bir korkuyla kaçtığı düşüncesi kimsenin aklına teğet bile geçmedi. Biraz sonra suskunluk bozulmuş, eşyalar kulaktan kulağa fısıldaşmaya başlamıştı. Ahali arasında kıvrılarak dolanan sözleri tahmin etmek ise hiç de zor değildi; gümüş tepsinin mutlaka bir bildiği olduğunu düşünenlerden tutun da kaçık bardağın aslında bunu hak ettiğini söyleyenlere kadar binbir çeşit dedikodu çoktan yayılmıştı bile. Her kafadan bir ses çıkmaya devam ederken bir yandan kalabalık da yavaş yavaş dağılıyordu; kaçık bardak ise bir köşede padişahın huzuruna çıkmayı sessizce bekliyordu -Kameramızın zavallı bardağa odaklanarak geriye ve yukarı doğru uzaklaştığını düşünürseniz bu, gümüş tepsimizin galibiyetini çok daha etkileyici kılacaktır-

Gümüş tepsisi hükümdarlığını ilan edeli bir yıl olmuş, artık mutfak düzeni bambaşka bir hale bürünmüştü. Gümüş tepsinin hükümdarlığına itiraz eden bir kişi bile yoktu, kalbiyle buğzedenler varsa da bunu aşikâr etmiyordu. “Bana dokunmayan yılan bin yaşasın.” sözü herkesin bir yıldır dilinde ve aklında dolanan bir yılan haline dönmüştü. Zaten herkesin çok da büyük sorumlulukları yoktu; vergilerini veriyorlar -kim hangi yiyecek / içeceği servise götürüyorsa bunun onda biri, gümüş tepsinin talep ettiği vergiydi- günlük raporlarını gümüş tepsinin bakanlarına iletiyorlar, gümüş tepsinin konuşmaları ve törenlerine katılıyorlardı; bunlar da kimseye ağır gelmiyordu. Halbuki ilk birkaç ay, sorun çıkaranların gördükleri muamele bu itaatkarlığa zemin hazırlamıştı. Hele kaçık bir bardak vardı hatırlar mısınız, ne deli doluydu öyle. Padişahın huzuruna çıkacaktı hani en son; bir kez gümüş tepsiyle mutfaktan çıkmış, bir daha da geri dönmemişti. Sonra hakkında kayıp raporu çıkarılmış, bir yıldır da varlığına dair bir belirtiye rastlamamıştı kimse. Buna benzer birkaç vaka daha yaşanmıştı; birkaç çay altlığı mesela, itirazları sonrası padişahın huzuruna çıkmışlar -artık bunun bir çeşit yargılama yöntemi olduğunu herkes anlamış olmalıydı- sonrasında kırıklar içerisinde dönmüşler ve “O yaptı” diye

sayıklayarak son nefeslerini vermişlerdi. Yine birkaç kişi daha vardı aynı akıbeta uğrayan lakin kimse onlara dair pek de bir şey hatırlamıyor veyahut herkes hafızalarının bu kısımlarını bilerek karartıyorlardı.

Böyle geçti günler birbirini kovalayarak, haftalar yarış edercesine koşarak, aylar el ele tutuşup toplanarak bir sene oldular. Aynı olaylar kendi etraflarında dönüp dururken seneler de katıldı bu curcunaya; kimi zaman yavaş, kimi zaman hızlı ama aktı yıllar, yürüdü gitti.

Gümüş tepsi mi? Ah, o istediği her şeyi elde etti. Hükümdarlık koltuğundan inatla kalkmadı, mutfak ahalisi de el üstünde tutup bir kere aşağı indirmede onu. Yücelttiler, alkışladılar, övdüler, alkışladılar, eleştiremediler, alkışladılar, alkışladılar, alkışladılar... “Gümüş tepsi” adı yıllar boyu yankılandı nemli mutfak duvarlarında. Nice konuklara ikramda bulundu gümüş tepsi, parladı, göz kamaştırdı, ışıldadı. Söndü ama bir gün.

Ve o gün dönüp hayatına, mutfakta geçirdiği onca zamana baktığında gümüş tepsi, hepsine kıyasla ne şanlıydı ne de şöhretli. Artık ne ismi ne de cismi anılıyordu. Bir depoya atıldı, tecrit edildi, karanlığın heybetli kollarına mahkûm edildi. Halbuki gümüş tepsi özel olmalıydı, nice parlak tepsiyi dahi emri altında toplamamış mıydı mutfakta? Hiçbir vaatte bulunmadığı halde diğer eşyalar ona sebepsizce biat etmişti, çöplüklerinin horozu ilan

etmişlerdi kendisini, hatta başına bir kötülük gelecek olursa ordu bile toplayıp gümüş tepsiyi kurtarmaya gelirlerdi, değil mi?

Gelmediler.

“Kaçık bardaaaaak!” diye haykırıyordu, onun intikamı mıydı bu?

“Çay altlığımmı!” diye inliyordu, onun âhı mıydı bu?

Duvarların, çığlıklarını güçlü, kendi sesiyle birebir tekrar etmesi ve sonra devam eden yankıların korkutucu, boğuk, anlaşılmaz son seslerinden başka kimsenin kendisine cevap vermeyeceğini anlayınca sessizliğe gömüldü. Kendi sessizliğiyle, kibrinin katlettiği eşyaların ruhlarıyla bir köşede kendi içine batmaya devam edecekti bir hizmetli sinirle onu bilmem kaç parçaya bölmese.

Kısa bir hatırlatma: Eğer ki kaçık bardak “Mağrur olma padişahım...” diye başlasaydı konuşmasına, belki de hikâyeye tümüyle bambaşka olabilirdi, kim bilir?

MEHMET GÜNGÖR HÜSEYİN KILIÇ

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

31

Mehmet acıkmıştı ama bir yandan maça baktığı için çok farkında değildi. Kazanmamaları için bir sebep yoktu ama dakikalar geçtikçe gol sesi gelmiyordu. Gol olmadıkça midesinden gelen sesleri daha çok duyuyordu.

Nerde kaldı bu yemek?

Ses gelmedi. Heyecanlanan spikere kulak kabarttı. Bu sefer golü atarlardı herhalde. Maçın bitmesine az bir vakit kaldığını görünce tekrar bağırmaya yeltenemeden mutfaktan gelen şangırtıyla irkildi. Öfkelenmek için topun taca gitmesini bekledi çünkü aslında gol de olabilirdi. Olmalıydı.

Yine nereyi indirdin aşağı?

Cevap bekledi, gelmedi. Rakip takım taç atışı kullandı. Bir kez daha bağırdı.

Sana diyorum, hooop!

Topu onların yarı sahaya taşımaya çalışırken bir yandan da zaman geçiriyordu rakip oyuncular. Pek hayra alamet olmayan bir sessizlik vardı evin içinde. Müge ne açıklama yapıyor, ne özür diliyor ne öfke krizine girip alt komşuya aldırmadan bağırıp çağırıyordu. Orta yuvarlak civarına geldiklerinde altı numara yatarak topa müdahale etmeye çalıştı.

Kaldırma beni ayağa, ne olduğunu soruyorum insan gibi!

Bir başka oyuncu omuzla şarj yapsa da başarılı olamadı. Mehmet ayağa kalktı, mutfığa yöneldi.

Bu sefer derdin ne?

Üst üste iki şangırtı daha geldi mutfaktan. Şarj yapmaya çalışan futbolcu kendisi devrildi. Mutfığa

girdiğinde rakibin kendi yarı sahalarında ilerlemeye devam ettiğini hissediyor, bir yandan dua ediyordu.

Karısına baktığında gördüğünün ne olduğuna emin olamadı. Yemek hazırlığıyla ilgili bir şey olmadığı kesindi. Ne diyeceğini bilemediği için bir süre sustu. Daha önce de kafayı tırlattığı olmuştu ama böylesi olmamıştı. Salondan bir uğultu geldi.

Gol yemesek bari...

Uğultunun artmasından onların aleyhine bir şey olduğundan emin oldu. Sinirlendi. Karısının iki kolundan birden tuttu. Sarstı. Elini kaldıracak oldu.

Herkes yemek bekliyor Müge Hanım delirmekle meşgul öyle mi?

Karısı daha önce hiç yapmadığı şekilde ve kendinden beklenmeyecek bir güçle elinden kurtuldu. Tezgahtaki telefonu alıp hiçbir şey demeden salona doğru geçti. Bir anlığına maçın sonunu göreceğini düşünüp sevindi. Sonra öfkeyle yirmi yıldır belki ilk defa karısının peşinden gitti salona.

Konuşsana be kadın!

İstemsizce televizyona gözü kaydı. Çerezlik diye gördüğü takım maçın son dakikasında frikik kullanacaktı. Öncesinde bir oyuncularına da kırmızı kart göstermişti hakem. Uğultunun sebebini anladıktan sonra karısına tekrar baktı. Müge tam televizyonun karşısında Mehmet'in her zaman oturduğu yere oturdu.

Yılların tecrübesiyle frikikten bir şey çıkmayacağını düşündükten sonra karısı aklına geldi. Elinde telefon, başka bir dünyaya geçmiş gibiydi.

Bir süre bir şey dememeye karar verdi. Hem maçı hem karısını sessizce izleyip ne olacağını görecekti.

Sekiz numara topun başına geçti.

Müge telefon rehberini açıp en baştaki *Aaaa Aşkım*'a geldi.

Sekiz numara yedek kulübesine doğru baktı.

Müge kafasını kaldırıp Mehmet'e baktı.

Sekiz numara biraz gerileyip koşmaya başladı.

Müge telefonda düzenleme tuşuna bastı.

Sekiz numara sağ ayağının içiyle topa vurdu.

Müge *Aaaa Aşkım* yazısını sildi.

Top barajı aşarak doksana doğru gitmeye başladı.

Müge *ZZZZ Mehmet Güngör* yazdı telefona.

Rüzgârın da etkisiyle falso alan top gol oldu.

Müge biraz önceki sakinliğinin bir kısmını kaybetmiş bir vaziyette ayağa kalktı ve Mehmet'in gözlerinin içine baktı, kim bilir kaç zaman sonra.

Boşanmak istiyorum.

Hakem maçın bittiğini ilan eden düdüğünü çaldı.

ÜÇ BAKIŞTA BİR KİTAP

MİLENKO YERGOVIÇ | SARAYBOSNA
MARLBOROSU

Yakuphan Güleç: Beşinci sayının kitabını okuyup bitirmenin ardından tekrardan selamlar kardeşlerim. Bu sayıdaki kitabımız Milenko Yergoviç'in Saraybosna Marlborosu. Kitapta ana temasının savaşın hayatı bıçak gibi kestiği zamanlarda insanların yaşadıkları diyebiliriz. Öyküler genellikle 4-5 sayfa civarında. Yazar, savaşın Saraybosna'sını etkileyici bir şekilde anlatıyor. Tabii kimi öykülerde bazı eksiklikler olsa da bunlar göze batmıyor.

Kitaba dair konuşmaya başladığımız bugünün kitap üzerinden ayrı bir kıymeti de var. Son öykü olan Kütüphane'de bahsi geçen Viyeçnitsa Kütüphanesi'nin Sırp Çetniklerin açtığı top ateşi sonucunda yangınla yok olmasının 30. Yıldönümü bugün. Bu açıdan da öykü ile tarihsel bir bağ kurduğumuzu düşünüyorum.

Siz neler düşünüyorsunuz kitap hakkında?

Ahmet Yetik: Ahmet Yetik: Merhabalar abi :)

Bosna Savaşı çok acı olayları içerisinde barındıran bir olay. Bu açıdan bakıldığında tarihteki yerini her zaman koruyacaktır diye düşünüyorum. Bunun edebiyata ilk yansımalarından birisi olan Saraybosna Marlborosu kitabı da orada yaşanan acıları insanlara aktarma açısından önemi her daim koruyacaktır. Kitabın savaşı konu edinmesi ama bunu göze batırmadan yapması en önemli özelliği olsa gerek. Didaktiklikten uzak

ama her öykü bir şekilde savaşa bağlanıyor ve okura "al bak ne acılar" yaşandı demeden bu acıları anlatmaya çalışıyor.

Geçtiğimiz günlerde bir belgeselden haberdar oldum: "Saraybosna Safarisi" Slovenyalı yönetmen Zupanic'in belgeselinde bazı zenginlerin sivilleri vurmak için Sırp askerlere para ödediğini öğrendim. Bu orada yaşanan dramın, insanlık suçunun ne vahim hâle geldiğini anlamamı sağladı. Fakat internetten bu belgeseli nereden izleyebileceğimi bulamadım. Vesile ile okurlarımızdan bilen çıkarsa öğrenmiş oluruz diye düşünüyorum.

(Bkz.:

<https://www.aa.com.tr/tr/kultur/saraybosna-safarisi-zenginlerin-korkunc-insan-avini-beyaz-perdeye-aktariyor/2674233>)

YG: Dayton Antlaşmasıyla son bulan ve Aliya İzzetbegović'in daha fazla masum insan ölmesin diyerek masaya oturduğu o günden beri Saraybosna'da yaşanan insanlık dramının pek çok sanat dalında anlatıldığını görmekteyiz. Saraybosna Marlborosu'da "insan" olgusu üzerinden savaş dönemi Saraybosna kentindeki değişimi dikkat çekici anlatımlarla

yakalamış. Her şeyden evvel senin de dediğin gibi didaktik bir anlatım, diğer bir deyişle deneme tarzı bir yaklaşım yok öykülerde. Bundan yazarın savaşın canlı tanığı olmasının da büyük etkisi var. Kitapta dikkatimi çeken bir diğer unsur ise klasik hikâyeciliğin izlerini barındırması diyebilirim. Olaylar öyle bir nehir üzerinde akıyor ki, anlatıcı yaşananların sadeliğini ve insanlık faciasını çok daha çarpıcı bir şekilde okuruna yansıtıyor. Ayrıca öykülere aniden giriş yaparak kendimizi zaman yolculuğuna tutulup o ana gitmiş gibi hissediyoruz. Neler oluyor demekten kendimizi alamıyoruz kısacası. Tabii bu durum bazı noksanlıkları da beraberinde getiriyor. Okuru çarpan anlatımların ani kavisler çizmesi olayları yakalamaya engel olabiliyor.

Sen ne dersin Süleyman kitap hakkında?

Süleyman Çınar:

Tekrardan merhaba dostlar. Kitabın muhtevasından, şekli özelliklerinden

öte işlediği konuya değinerek

giriş yapmak istiyorum. Yaşanan olayların, tarihi hadiselerin, yapılan savaşların ve de insanlığın ayıbı olan soykırımların insanlık hafızasında ayrı bir yeri var. Edebiyat da her dönem, o çağın toplumsal yapı, gelişme ve çalkalanmalarının aynası olmuştur.

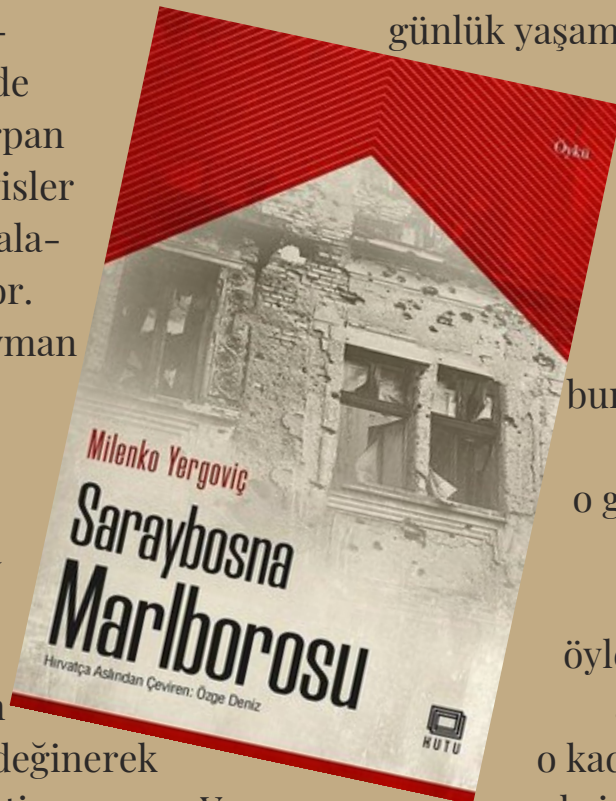
Dünya tarihinde savaş sonrası edebiyat; toplumsal, politik olayların, dönemsel sorunların ve insanların yaşamını yansıtmıştır. Dünyada savaş edebiyatı üzerine yazılanlar çok büyük bir külliyatı kapsamaktadır. Malum edebiyatımızda da 1. ve 2. Dünya savaşlarına, Çanakkale Savaşı'na dair pek çok eser var.

Savaşta yer alan ya da savaş dönemini yaşayan yahut sürgünden dönen yazarlar çoğunlukla, savaşın yol açtığı yıkımı, ülkenin bölünmesini, insanların yoksulluğunu ve acılarını anlattılar. Bu dönemde yapılan edebiyat, her şeyden önce savaştan zarar görmüş insanların günlük yaşamlarını dile getirmiştir.

Kitabın yazarı Milenko Yergoviç de savaşa tanıklık edenlerden biri. Bosna Savaşı'nın ortasında kalan, hemşehrilerinin savaştaki hallerine şahitlik eden ve bunları yakın plandan yansıtmayı başaran hatta okura o günlerin acısını hissettiren bir kalem.

Savaş dönemlerinde hayat öylesine zorlu, hayal kurmaya ayrılacak zaman ve olanak o kadar azdır ki yazar ve şairler

gerçekçi bir dil kullanarak abartı ve süslü laflardan kaçınmışlardır. Ölüm, yıkım, savaştan dönüş, savaşın parçaladığı aileler, esaret ve yeniden inşa konuları oldukça gerçekçi bir şekilde anlatılmıştır. Saraybosna Marlborosu'da böyle bir eser aslında.

Bir yazarın ifadesiyle; *savaşı aydınlatan, bütün bir edebi mikro çağı yansıtan simgesel eserdir.*

Savaş, soykırım vb. hadiseler yaşandıktan sonra tarih bunu kayıtlara geçiriyor elbette. Lakin tarihi kayıtlardan öte bu hadiselerin dünya kamusuna ve atideki nesillere sanatla, edebiyatla duyurulması çok önem arz etmektedir. Asıl muzafferiyet, savaştaki haklılığı farklı alanlarda insanlığın hafızasına kazıyabilmekten geçer. Sanatı, edebiyatı, sineması ile farklı alanlarda farklı şekillerde ifade edilmeyen dava, ne kadar haklı olsa da haklılığı gölgede kalabiliyor maalesef. Hatta bir yazar şöyle diyor: *“Edebiyatın yaşatmadığı savaş kaybedilmiştir. Savaş bir vakıadır. Ödenen bedelleri unutulmaz kılacak, böylece yeni kuşaklara ‘ruh’ kazandıracak olan ise ‘sanat’tır, ‘edebiyat’tır.”*

YG: Savaşın izlerini barındıran eserlerin gerçekçilik bakımından çok daha baskın olduğu konusunda hem fikiriz. Bunun yanında bu gerçekçiliğin kahraman bakış açısıyla anlatılması, hikâyeyi daha farklı bir noktaya taşıyor. Saraybosna Marlborosu da ana unsur olarak kahramanı, kahramanın yaşadığı mekânı, bazen bir kaktüsü, bazen bir kütüphane veya barı canlandırarak aslında savaşın insan-insan ve insan-eşya diyalektiğine vurgu yapıyor. Tabii bu başarısının yanında bence eksik olan kısım bazı hikâyelerdeki ani başlangıçlarının okuru afallatması diyebilirim. Bu yüzden anlatılanlarla

sıcak bir bağ kuramadığım oldu maalesef.

AY: Bir de yazarı şu açıdan tebrik etmek gerekiyor; savaş gibi oldukça trajik durumları okura aktarırken acının pornografik şekilde aktarılmaması gerekir. Çünkü ortada olan durumu hissettirmek önemlidir, yaşatmak değil. Şahsen ben bununla ilgili deneme yapmış birisi olarak çok zorlandığımı söyleyebilirim ama sonunda başarılı olabildim mi kestiremiyorum. Hatırlarsınız "Doğsaydım Eğer" adlı öykümde Bosna Savaşı esnasında henüz doğmamış olup anne karnında ölen bir bebeğin ağzından aktarmıştım Srebrenitsa katliamını. Sonrasında da yine Hocalı'yı anlatmaya çalıştığım *"Yazılamayan Bir Öykünün Öyküsü"* ve yine Suriye iç savaşındaki acılardan birisine atıf yapmak istediğim *"Poşet"* ile bunu denedim. Yazarın yapmak istediğini ve başardığı şeyi okurken kavramam güç olmadı bu sebeple. Tebrik etmek gerekiyor yazarı.

YG: Kesinlikle Ahmet. Okura trajediyi insanî olanla birleştirerek anlatması yazarın en büyük başarısı diyebiliriz.

AY: Evet. Anlatım tekniklerini bazen çok yanlış anlıyoruz. Geçtiğimiz senelerde çocuk karakterler ve cinsel istismar üzerine çıkan birkaç skandal vardı. Yazarların savunması biz bunu o trajediye dikkat çekmek için yaptık gibi şeyler oldu. Ama bu bir yöntem değil.

Savaşta, işkenceyle katledilmiş birisinin yaşadıklarını betimleyerek anlatmak acı pornografisi diyebiliriz. Ama bunu okurun gözüne sokmadan anlatmak daha önemli olan.

SC: Trajedinin insana yansıyabilmesi ya da herhangi bir duygunun insana yansıtılabilmesi aslında duygunun samimi olarak aktarılmasına bağlı. Yani ne çok abartılmalı ya da çok cılız bir şekilde aktarılmalı. Olması gerektiği ölçüde. Yazara bir gazeteci gerçeğe kurgu arasındaki dengeyi nasıl sağladığını soruyor bu minvalde. O da şöyle cevap veriyor: *"İlk şiir kitabımdan beri uğraşım bu. Aynı paragrafta hem gerçeklikten hem kurgusalıktan birtakım olguları harmanlayabildiğimde ve okur hangisini kullandığımdan emin olmadığında bundan haz duyuyorum."*

YG: Aslında daha önce burada üzerine konuştuğumuz Borges mi Ben mi? Kitabındaki mantığa ulaşıyoruz. Öyle bir kurguyla bezeyeceksin ki kurgunun kurgu mu gerçek mi olduğunu karşı taraf anlayamayacak. Yani okuru inandıracaksın anlattığına.

SC: Aynen öyle Yakup, kurgunun gerçeğe iç içe geçtiği ve okurun buna kapıldığı eserler asıl başarıya ulaşan eserlerdir.

YG: Güzel bir söyleşi oldu dostlar, teşekkür ederim.

SC: Çok güzel oldu dostlar, büyük keyif aldım, dilerim okuyucularımız da okurken aynı keyfi yaşarlar 😊

AY: Bir sonraki kitapta buluşmak dileğiyle

ÖYKÜMEN KÜTÜPHANE

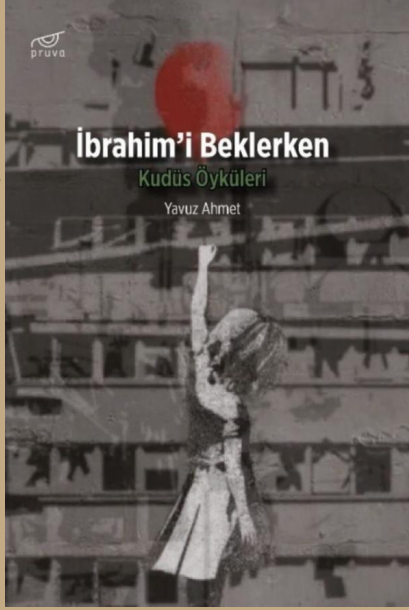
ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

39

İbrahim'i Beklerken /Kudüs Öyküleri,
Yavuz Ahmet, Pruva Yayınları, 2018
 (Tanıtım bülteninden)

Büyümek, İbrahim olmakla Abraham olmak arasındaki farkı öğrenmekmiş. Yıllar sonra çok farklı koşullarda karşılaşmaya hazırlanan iki arkadaşın bekleme anları... Müslüman Mahallesi ile Yahudi Mahallesi arasına beton duvar döken Aram Usta'nın suçluluğu... Oğlu Hasan'ı arayan Meryem'in telaşı... Fakültenin teodolitini yanlışlıkla kıran Henan'ın çaresizliği... Kanser hastası babasına üzülen Aaron'un sorgulamaları... İsa'nın çile yolculuğuna yeniden çıkmaya hazırlanan Larissa'nın adımları... Yapılacak çeşmeye yer bulmaya çalışan Sultan Süleyman'ın mimarları... İbrahim'i Beklerken, ilhamını Kudüs'ten almaktan çok, Kudüs gözlemleriyle yazılmış dokuz hikâyeden oluşuyor. Yazar çoğul bir yaklaşımla, barış için gereken eylemlerin sorumluluğunu; Müslüman'ıyla, Yahudi'siyle, Hristiyan'ıyla 'insan' olan herkese yüklüyor: Çünkü insanlığın etrafına çevrilen beton duvarların ancak kalemle yıkılacağına inanıyor.

Ciğerlerinin Açıldığını, Mürüvvet
Özpehlivan, Ketebe, 2022
 (Tanıtım Bülteninden)

Tüm başlangıçlar sonun habercisidir ve anlattığımız hikâyeler çoğu zaman bu ikisi arasında olup bitenlere dairdir. Ama şimdi duralım, başladığımız yere dönelim, en başa, ilk âna; doğum: Yaşamın karşı konulmaz çağrısı. Yazar, bizi oraya, ciğerlerimizin açıldığı, sonra olup bitecek her şeyi başlatan ilk nefese, bitişin bize fısıldandığı o ilk yere götürüyor.

Ciğerlerinin Açıldığını ile hayat; en sert, en sarsıcı, en utanç verici yanlarıyla karşımızdadır. Yaşamak, başka türlü yaşamak, nasıl yaşayacağını tayin etmek, en azından “öteki”nden daha iyi bir yaşam hakkı koparmak ne kadar mümkün?

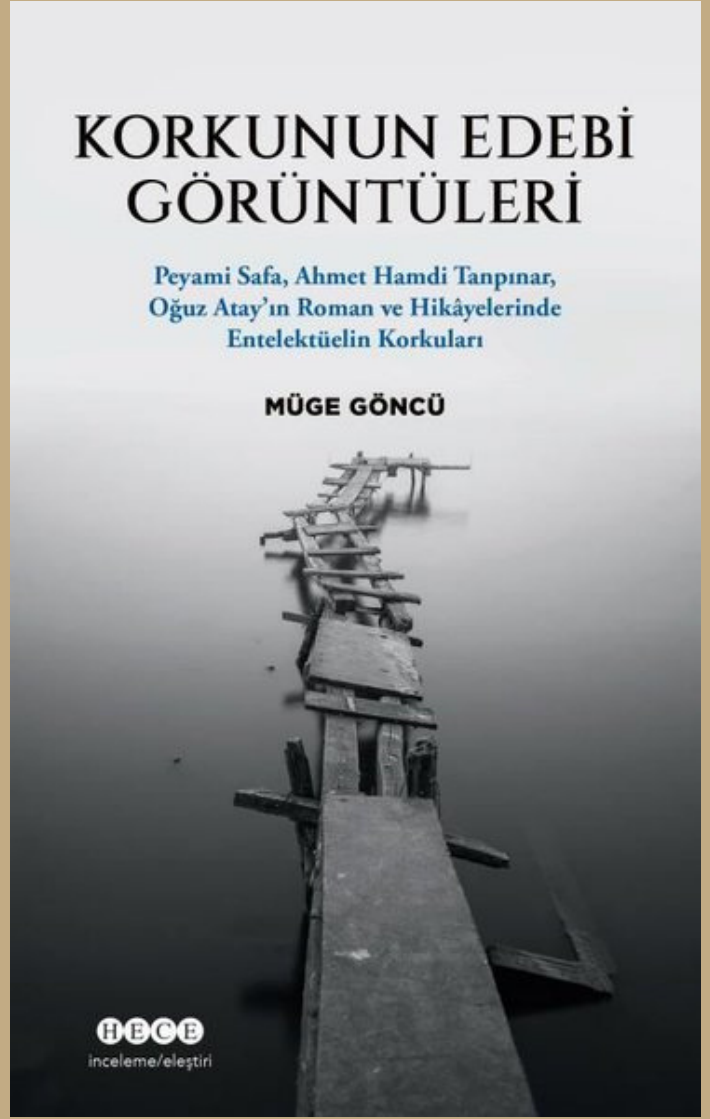
Mürüvvet Özpehlivan, yaşamda kalabilme çabası içindeki kadınların, yaşamak için verdikleri uğraşı ve telaşı; mecbur kaldıkları için sahip oldukları cesaretle verdikleri mücadelenin sesini dinliyor ve bunun yankısını dinletiyor okuruna.

Korkunun Edebi Görüntüleri

*/Peyami Safa, Ahmet Hamdi Tanpınar,
Oğuz Atay'ın Roman ve Hikâyelerinde
Entelektüelin Korkuları, Müge Göncü,
Hece Yayınları, 2021
(Tanıtım Bülteninden)*

Modernleşme, modernlik, birey, bireyin ve toplumun zihin dünyası, Tanzimat dönemi edebiyatından beri yazar/entelektüelin problemi olarak görülmeye başlansa da ancak Cumhuriyet döneminde daha derin bir entelektüel gerilim, çatışma ve korku düzlemine taşınır. Peyami Safa'nın, Ahmet Hamdi Tanpınar'ın ve Oğuz Atay'ın roman ve öyküleri, korkuların kaynaklarını, görünme biçimlerini ve biyografik hikayelerle ilişkilerini izlemek bakımından öncül metinler sayılabilirler. Bu kitap, bir taraftan edebiyattaki korkunun kaynaklarını, görünme biçimlerini belirleyip çözümlemeye çalışırken bir taraftan da korkunun kurguyla ilişkisini açmaya çalışmaktadır.

ÖYKÜ DÜNYASINDAKİ YARIŞMALAR VE ÖDÜLLER

• Haldun Taner Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 30 Eylül 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Yalnızca 01 Ocak 2021-31 Aralık 2021 tarihleri arasında yayımlanmış ve Türkçe yazılmış öykü kitapları ile başvuru yapılabilir.

• Çukurova Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 1 Ekim 2022

Yarışmanın Konusu: Göç ve Göçmenlik

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaş üstü herkes katılabilir.

• Bodrum Belediyesi Liseler Arası Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 01 Ekim 2022

Yarışmanın Konusu: Herodotos

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Bodrum genelindeki 10., 11. ve 12. sınıf öğrencileri katılabilir.

• Kadın Öyküleri Kısa Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 1 Ekim 2022

Yarışmanın Konusu: Tarih, Kadınlar ve Efsaneler

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: 18 yaş üstü ve sadece kadın yarışmacılar katılabilir.

• Şehri Adımlayan Hikâyeler Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Ekim 2022

Yarışmanın Konusu: Mekânlar arası bağlantıların kurulduğu ve geçmiş ile geleceğin şehirciliği gölgesinde kentsel dönüşümü

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• 2023 Seyhan Livaneli Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Ekim 2022

Yarışmanın Konusu: Boşluk

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Öykü türünde kitabı yayımlanmamış 18 yaş üzeri yazar ve yazar adayları katılabilir.

• İlyas Halil Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 30 Kasım 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• Edebiyat Kolektifi Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 30 Aralık 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• Yol Akademi Roman, Öykü, Şiir Yarışmaları

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 1 Ocak 2023

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

• Umut Canlansın, Kadın Güçlensin Öykü Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Aralık 2022

Yarışmanın Konusu: Umut Canlansın, Kadın Güçlensin

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: Tüm ODTÜ Mezunları Derneği üyeleri ile onların 1.dereceden akrabaları, ODTÜ Mezunları, ODTÜ öğrencileri, ODTÜ öğretim elemanları ve tüm ODTÜ çalışanları katılabilir.

• Kaygusuz Abdal 13. Öykü ve Şiir Yarışması

Yarışmanın Son Başvuru Tarihi: 31 Aralık 2022

Yarışmanın Konusu: Serbest

Yarışmada Öne Çıkan Kısıtlar: İsteyen herkes katılabilir.

ÖYKÜMEN SÖZLÜK HAZ.: SÜLEYMAN ÇINAR

ÖYKÜMEN

İKİ AYLIK ÇEVİRİM İÇİ ÖYKÜ DERGİSİ

45

Rüya Sekansı (Dream Sequence)

Dream Sequence ya da Türkçe ifadesiyle *Rüya Sekansı*, hikâye anlatımında ana hikâyeden farklı bir olay örgüsüne sapma ve bu sayede okuyucuya ya da izleyiciye hikayenin öncesi ve sonrasıyla ilgili bir izlenim verme ya da karakterle ilgili bilinmeyen bir noktayı ifade etme amacıyla kullanılan bir hikâye anlatma tekniğidir. Tekniğin kullanımında ana hikâyeye kısa bir ara verilir ve bu arada flashback, flashforward, hayal gücü ve rüya gibi unsurlar gösterilir.

Teknik, çeşitli şekillerde kullanılabilir. En çok kullanıldığı şekli, rüyalardır. Rüya sahnelerinin kullanım amacı, karakterin korkularını veya bilinçaltında yatanları seyirciye göstermektir. Rüya sahneleri; geçmişte, gelecekte veya alternatif bir gerçeklikte geçiyor olabilir. Genellikle rüya sekansının başında veya sonunda ana hikâye ilerleyişinden farklı olduğunu ayırt etmeye yardımcı olmak için işaretler kullanılır. (Bunlar sinemada dijital renk efektleri, sahne geçiş efektleri ve duman, sis gibi sette yapılan practical efektler şeklinde karşımıza çıkar.)

Bir rüya sekansına girişin en yaygın yöntemi, uykuya dalan bir karakterdir. Bununla birlikte, bazı filmlerde sadece karakterin uyanışı gösterilir. Bu sayede izleyiciye önceki sahnenin sadece bir rüya olduğu bildirilebilir. Bunu yapmalarının sebebi izleyici, rüya

sahnesinin ne zaman başladığını bilmediği için seyrettiği her şeyi ana hikâyenin bir parçası olarak düşünür ve uyanma sahnesinde izleyici üstünde şok etkisi oluşur.

Sinemadan Örnekler:

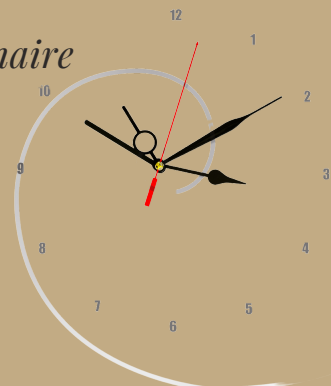
- *Spellbound* (Öldüren Hatıralar)
- *Sherlock, Jr.*
- *Life of an American Fireman*

Flashback (Geriye Dönüş)

Hikâye anlatım tekniklerinden biridir. *Flashback* ya da Türkçe ifadesiyle *Geriye Dönüş*; doğrusal, çizgisel anlatımdan bir süreliğine koparak hikayedeki karakterlerin ya da süregelen olayların geçmişinden bir sahne göstermek demektir. Arka planda ilerleyen hikâyeyi detaylandırmak, hikâyeye bir çerçeve oluşturmak ya da hikâyenin ötesiyle ilgili olarak tam bir bağlam sağlamak adına kullanılır.

Sinemadan Örnekler:

- *Flashback*
- *Lost*
- *The Butterfly Effect*
- *The Hangover*
- *The Green Mile*
- *Slumdog Millionaire*
- *Deja Vu*

Flashforward (İleri Sıçrayış)

Flashforward, flashback konseptinin tam tersidir. Bir postmodern anlatı aracıdır. Fakat flashback'lerin aksine flashforward'lar izleyici ya da okuyucuya ileriden bir nokta sunup şimdi içinde bulundukları noktadan oraya nasıl gelindiğini merak ettirmek ya da içinde bulunulan noktaya farklı bir bakış açısı yaratmak için kullanılır.

Flashforwardlar genellikle gelecekte gerçekleşmesi beklenen, tahmin edilen veya hayal edilen olayları temsil etmek için kullanılır. Ayrıca hikâyenin henüz gerçekleşmemiş ancak yakında daha ayrıntılı olarak ortaya çıkacak önemli kısımlarını da ortaya çıkarabilirler. Gelecekteki olayların gösterilmediği ancak dolaylı olarak ima edildiği önceden haber vermeye benzer.

Edebiyattan Örnekler:

- *Bir Noel Şarkısı* – Charles Dickens
- *Çağrı* – Stephen King
- *Mezbaha 5* – Kurt Vonnegut
- *Running with the Demon* – Terry Brooks
- *The Prime of Miss Jean Brodie* – Muriel Spark

Sinemadan Örnekler:

- *Flashback*
- *They Shoot Horses, Don't They?*
- *Sherlock Holmes*
- *Sherlock*
- *Terminatör 2*
- *Larry Flynt vs. The People*

- *Arrival*
- *Lost*
- *Six Feet Under*
- *How to Get Away with Murder*
- *Star Trek: Voyager*
- *Breaking Bad*
- *FlashForward*

Video Oyunlardan Örnekler:

- *Until Dawn (Şafağa Kadar)*

Foreshadowing (Önceden Göstermek)

Hikâyelerinin sonunu veya gidişatını bilen yazarlar, bazen bu hikâyelere ilerisi için ipucu teşkil eden öğeler koyarlar. Buna foreshadowing denir. Amacı, hikâyenin başıyla sonu arasında ciddi bir bağlantı oluşturmak, izleyici veya okuyucu merakını zirvede tutmak ve tekrar izlenimler/okumaları teşvik etmektir.

Sinemadan Örnekler:

- *Fight Club*
- *Star Wars*

Çevirmen Cuma Tanık tarafından kurulan ve yönetilen **iyiceviriler.org** sitesinde yine Cuma Tanık tarafından Arapça'dan çevrilen öykü, şiir ve Arap yazarlarla yapılmış söyleşilere; Arap Edebiyatına dair diğer içeriklere ulaşmak mümkün. Arapça kaynak kitapları, podcast listesi, metin okumaları, Arapça-Türkçe Diplomatik Terimler Sözlüğü, Arapça için YDS-YÖKDİL kelime listesi gibi daha birçok içerik sitede yer alıyor. Henüz geliştirme aşamasında olan "Çeviri Sözlüğü" projesi de sitenin bir diğer bileşeni. Arapça ve Arap Edebiyatı meraklıları için güzel bir kaynak.

www.iyiceviriler.org

twitter.com/cumatanik

[instagram.com/cumatanik](https://www.instagram.com/cumatanik)

t.me/iyicevirilerorg

[facebook.com/cumatnk](https://www.facebook.com/cumatnk)

<https://www.youtube.com/c/CumaTanikB1kdilededebiyatk%C3%BClt%C3%BCr/featured>